

نظرسنجی تلفنی از مردم تهران پیرامون

شعار سال ۱۳۹۰

نظرسنجی تلفنی از مردم تهران پیرامون

شعار سال ۱۳۹۰

مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی

نظرسنجی تلفنی از مردم تهران پیرامون
شعار سال ۱۳۹۰

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

ناظر: صغری مغان

ارائه‌دهنده: هادی مصدق

ویراستار: حبیب راثی تهرانی

طراح جلد: علی خورشیدپور

صفحه‌آرا: سید مهدی آل‌یاسین

نوبت چاپ: اول - فروردین ۱۳۹۱

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال

چاپخانه: فام‌تصویر

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.
در صورت تخلف پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

سخن ناشر ۹

چکیده ۱۱

فصل اول - کلیات تحقیق

بیان مسئله ۱۹

اهمیت و ضرورت تحقیق ۲۳

پرسش آغازین ۲۵

اهداف تحقیق ۲۵

سؤال‌های تحقیق ۲۶

متغیرها یا مفاهیم اساسی تحقیق و تعریف عملیاتی آنها ۲۶

فصل دوم - ادبیات تحقیق

بررسی ادبیات موضوع ۳۱

چارچوب نظری ۳۷

فصل سوم - روش تحقیق

روش تحقیق و شیوه گردآوری اطلاعات ۴۵

جامعه آماری (حوزه/ میدان تحقیق) ۴۶

حجم نمونه ۴۶

روش تحلیل اطلاعات ۴۷

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق

- ۵۱ ..... جنسیت
- ۵۲ ..... سن
- ۵۳ ..... وضعیت تأهل
- ۵۴ ..... تحصیلات
- ۵۶ ..... فعالیت
- ۵۸ ..... اطلاع از شعار امسال (سال ۹۰) .....
- ۵۹ ..... مناسب دانستن موضوع اقتصادی به عنوان شعار سال در این برهه زمانی .....
- ۶۰ ..... مهم‌ترین مخاطب شعار جهاد اقتصادی .....
- ۶۱ ..... ارزیابی وضعیت اقتصادی کشور .....
- ۶۳ ..... علت طرح شعار امسال .....
- ۶۳ ..... «وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی»؛ علت طرح شعار امسال .....
- ۶۴ ..... «عقب بودن کشور از اهداف اقتصادی‌اش»؛ علت طرح شعار امسال .....
- ۶۵ ..... «مقابله با تحریم‌ها»؛ علت طرح شعار امسال .....
- ..... «حرکت دادن سریع‌تر کشور در رسیدن به اهدافش»؛ علت طرح
- ۶۶ ..... شعار امسال .....
- ..... «مهم‌تر جلوه‌دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل»؛ علت طرح
- ۶۷ ..... شعار امسال .....
- ۶۸ ..... «کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی»؛ علت طرح شعار امسال .....
- ۶۹ ..... «بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم»؛ علت طرح شعار امسال .....
- ۷۰ ..... بررسی علت طرح شعار سال بر اساس میزان موافقت افراد .....
- ۷۲ ..... اولویت‌های جهاد اقتصادی در زمینه‌ها و برنامه‌های مختلف .....
- ۷۲ ..... زمینه‌ها .....
- ۷۲ ..... در بخش صنعت .....
- ۷۴ ..... در بخش امور عمرانی و زیربنایی .....
- ۷۵ ..... در بخش کشاورزی .....

- اولویت‌های جهاد اقتصادی در زمینه‌های مختلف ۷۶
- برنامه‌ها ۷۷
- برنامه هدفمند کردن یارانه‌ها ۷۷
- توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی ۷۸
- کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی ۷۹
- اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور ۸۰
- اولویت‌های جهاد اقتصادی در برنامه‌های مختلف ۸۱
- بررسی مهم‌ترین شرایط در تحقق جهاد اقتصادی ۸۲
- اهمیت داشتن روحیه جهادی در تحقق جهاد اقتصادی ۸۲
- اهمیت حفظ اتحاد و انسجام ملی در تحقق جهاد اقتصادی ۸۳
- اهمیت مشارکت مردم در تحقق جهاد اقتصادی ۸۵
- اهمیت امید به لطف و عنایت خداوند کریم در تحقق جهاد اقتصادی ۸۶
- اهمیت حمایت از دولت در تحقق جهاد اقتصادی ۸۷
- اهمیت حضور کارآمد در صحنه‌های بین‌المللی در تحقق
 جهاد اقتصادی ۸۸
- اهمیت امید به آینده در تحقق جهاد اقتصادی ۹۰
- اهمیت افزایش بینش، دانش و مهارت مردم در تحقق جهاد اقتصادی ۹۱
- اهمیت تلاش مضاعف مدیران کشور در تحقق جهاد اقتصادی ۹۲
- بررسی مهم‌ترین شرایط در تحقق جهاد اقتصادی ۹۳
- مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی ۹۵
- مهم‌ترین و مؤثرترین موانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی ۹۶
- ارزیابی اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها نسبت به وظایف
 جهاد اقتصادی ۹۸
- ارزیابی کارهای صورت‌گرفته برای تحقق شعار سال در کشور ۹۹
- ارزیابی کارهای ویژه صورت‌گرفته برای تحقق شعار سال در کشور ۱۰۱
- ارزیابی نتایج انتخاب شعار و نام‌گذاری هر سال ۱۰۴

ارزیابی وضعیت آینده اقتصادی کشور با توجه به مطرح شدن

- ۱۰۵ ..... جهاد اقتصادی
- ۱۰۶ ..... مرجع اعلام شعار سال .....
اصطلاحات مورد استفاده در میان پاسخگویانی که به درستی مرجع شعار سال را
- ۱۰۷ ..... مقام معظم رهبری دانسته‌اند
- ۱۰۹ ..... آگاهی از شعار سال بر اساس مرجع اعلام شعار سال
- ۱۱۰ ..... اطلاع از مرجع اعلام شعار بر اساس وضعیت شغلی
- ۱۱۱ ..... اطلاع از مرجع اعلام شعار بر اساس تحصیلات
- ۱۱۲ ..... مناسب دانستن طرح شعار سال بر اساس وضعیت اقتصادی کشور
- اعتقاد به اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای وظایف جهاد اقتصادی بر
- ۱۱۴ ..... اساس وضعیت شغلی
- اعتقاد به اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای وظایف جهاد اقتصادی بر
- ۱۱۵ ..... اساس وضعیت تحصیلات
- ۱۱۵ ..... مهم‌ترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی بر اساس تحصیلات

فصل پنجم - نتیجه‌گیری

- ۱۱۹ ..... بررسی میزان آگاهی و اطلاع مردم از شعار سال .....
اهمیت مطرح شدن موضوع اقتصادی به عنوان شعار سال در این
- ۱۱۹ ..... برهه زمانی
- ۱۲۰ ..... مخاطبان شعار
- ۱۲۰ ..... علت طرح جهاد اقتصادی
- ۱۲۰ ..... موانع جهاد اقتصادی
- ۱۲۱ ..... اولویت جهاد اقتصادی در هریک از زمینه‌ها
- ۱۲۱ ..... اولویت جهاد اقتصادی در هریک از برنامه‌ها
- ۱۲۲ ..... منابع و مآخذ

سخن ناشر

«مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی» با هدف پاسخگویی به نیازی مبرم و پاسخ نگفته در «پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات»، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و از منظری بالاتر کلیت بدنه دولت، به مثابه حلقه تکمیلی فعالیت‌های پژوهشکده‌های پژوهشگاه، طراحی شده و شروع به فعالیت کرده است. این مرکز با اتکا به روش‌ها و مطالعات پیمایشی و در مرتبه بعد شیوه‌های تحلیل محتوای کیفی یا کمی، رویکرد مسئله‌محور پژوهشگاه را در مسئله/سوژه‌یابی تحقق می‌بخشد. همچنین مسائل و موضوع‌های اولویت‌دار، تنگناها و مشکلات حوزه وظایف و تکالیف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را شناسایی می‌کند و در اختیار پژوهشکده و وزارت متبوع برای بررسی بیشتر، برنامه‌ریزی و ارائه راهبردها و راهکارهای لازم و بایسته قرار می‌دهد.

افزون بر این با عنایت به توانایی‌ها و ظرفیت‌هایی که به تدریج در مرکز فراهم آمده، اجرای پیمایش‌هایی با هدف تعیین و تبیین افکار عمومی و رویکرد آن در حوزه‌های مختلف، در دستور کار قرار گرفته است.

بدین ترتیب «مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی»، به‌مثابه یکی از زیرمجموعه‌های پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، با هدف سوژه‌یابی و ارائه تصویر قابل اتکا و اعتماد از حوزه‌های هنری، فرهنگی و در مرتبه بعد اجتماعی و سیاسی، می‌تواند زمینه‌ساز بخشی از مطالعات سایر پژوهشکده‌ها و معاونت‌های مختلف وزارتخانه باشد.

مجموعه حاضر گزارش نظرسنجی تلفنی از مردم تهران پیرامون شعار سال ۱۳۹۰ است که توسط مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی پژوهشگاه انجام شده است.

چکیده

نظرسنجی حاضر، با هدف بررسی دیدگاه ساکنان شهر تهران پیرامون شعار سال ۱۳۹۰، انجام شده است. جامعه آماری این نظرسنجی، افراد ساکن شهر تهران بوده و نمونه‌های این طرح از بین تلفن‌های خانواده‌های تهرانی به صورت تصادفی و متناسب با جمعیت هر منطقه (با استفاده از روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای) انتخاب شده است. پس از انتخاب نمونه‌ها با استفاده از روش مصاحبه تلفنی نظرات یک نفر از افراد خانواده تعیین شده به صورت تصادفی مورد پرسش قرار گرفته است. این تحقیق در تاریخ ۱۳۹۰/۵/۱ تا ۱۳۹۰/۵/۳ و با حجم نمونه هزار و ۱۰ نفری اجرا و برای تحلیل داده‌ها از روش آمارهای توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

کلیدواژه:

شعار سال، جهاد اقتصادی، مقام معظم رهبری، مردم، مسئولان

نتایج حاصل شده از این نظرسنجی به شرح ذیل می‌باشد:

- از میان کسانی که اظهار اطلاع از شعار سال کرده‌اند، ۶۷/۱ درصد شعار امسال را درست بیان کردند و ۹/۹ درصد شعار امسال را نادرست بیان کردند. ۴۴ درصد نیز نسبت به اطلاع از شعار سال اظهار بی‌خبری کرده‌اند.
- بیش از نیمی از پاسخگویان ۵۹/۷ درصد به میزان زیاد و خیلی زیاد طرح شعار اقتصادی در این برهه زمانی را مناسب عنوان کرده‌اند. از طرفی ۴۰/۳ درصد پاسخگویان به میزان کم و خیلی کم طرح این شعار را مناسب دانسته‌اند.
- ۴۹/۴ درصد پاسخگویان یعنی همه قشرها اعم از مسئولان، مردم، مدیران و کارکنان و کارمندان را مخاطب شعار جهاد اقتصادی می‌دانستند.
- ۷۳ درصد از پاسخگویان وضعیت اقتصادی کشور را بد و خیلی بد و ۲۷ درصد هم وضعیت اقتصادی کشور را خوب و خیلی خوب ارزیابی می‌کنند.
- بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۶۸ درصد افراد «وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی» را علت طرح شعار امسال دانسته‌اند و کمترین علت طرح شعار سال مربوط به گزینه «مهم‌تر جلوه دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل» با ۶۳/۱ درصد است.
- ۸۲/۴ درصد از پاسخگویان کار در زمینه «صنعت» و پس از آن ۸۱/۱ درصد از پاسخگویان کار در زمینه «کشاورزی»، ۷۶/۵ درصد کار در زمینه «امور عمرانی و زیربنایی» را، دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می‌دانند.
- بیش از نیمی از پاسخگویان یعنی ۷۴/۱ درصد «کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی» و «اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور» و ۵۸ درصد «هدفمند کردن یارانه‌ها» را از برنامه‌های دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می‌دانند.
- بیش از نیمی از پاسخگویان یعنی ۸۹/۲ درصد امید به لطف و عنایت خداوند کریم و ۷۵/۳ درصد از پاسخگویان حمایت از دولت را در تحقق جهاد اقتصادی به میزان زیاد مهم دانسته‌اند.

- ۵۷/۱ درصد از پاسخگویان موانع داخلی و ۲۵/۲ درصد موانع خارجی را مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی دانسته‌اند.
- از میان موانع داخلی در تحقق شعار سال، بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۲۴ درصد حاشیه‌سازی و سیاسی‌کاری را مهم‌ترین و مؤثرترین مانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی دانسته‌اند.
- ۴۳/۹ درصد از پاسخگویان اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها را در راستای وظایف جهاد اقتصادی ارزیابی می‌کنند در حالیکه ۴۲/۶ درصد این طرح را در راستای وظایف جهاد اقتصادی نمی‌دانند.
- اکثر پاسخگویان یعنی ۵۵ درصد معتقدند که تا به حال، کار ویژه‌ای برای تحقق شعار جهاد اقتصادی در کشور صورت نگرفته است در حالیکه ۳۳/۳ معتقدند در این خصوص کار ویژه صورت گرفته است.
- در میان پاسخگويانی که معتقدند در جهت تحقق شعار سال اقداماتی صورت گرفته است؛ بیشترین تعداد یعنی ۳۶/۷ درصد، هدفمند کردن یارانه‌ها را اقدام صورت گرفته در این مورد دانسته‌اند و کمترین تعداد یعنی ۰/۶ درصد عوامل سرمایه‌گذاری در بنگاه‌های زود بازده، بخشش مالیات، دولت الکترونیک، ثبات قیمت، مسائل هسته‌ای و اعزام نیرو به مناطق محروم را نام برده‌اند.
- ۵۶/۳ درصد معتقدند انتخاب شعار و نام‌گذاری هر سال، نتایج مثبتی در خصوص آن موضوع داشته است در حالیکه ۳۸/۹ درصد از پاسخگویان چنین اعتقادی ندارند.
- ۴۰/۴ درصد از پاسخگویان وضعیت آینده اقتصادی کشور را با توجه به مطرح شدن جهاد اقتصادی بهتر و ۲۸/۱ درصد از پاسخگویان این وضعیت را بدتر پیش‌بینی می‌کنند. ۲۶/۷ درصد از پاسخگویان معتقدند وضعیت اقتصادی به واسطه طرح شعار سال فرقی نخواهد کرد.

- بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۹۰/۵ درصد مرجع اعلام شعار را مقام معظم رهبری و کمترین تعداد از پاسخگویان یعنی ۰/۴ درصد این مرجع را رئیس مجلس دانسته‌اند.

- از میان پاسخگویانی که مرجع اعلام شعار را به درستی مقام معظم رهبری دانسته‌اند؛ بیشترین تعداد با ۵۴/۸ درصد از اصطلاح «رهبری» و کمترین تعداد با ۸/۶ از عنوان «آیت‌الله خامنه‌ای» استفاده کرده‌اند. از این میان ۲۱/۴ درصد از عبارت «مقام معظم رهبری» و ۱۵/۲ لفظ «حضرت آقا» را به کار برده‌اند.

- ۴۹/۹ درصد از پاسخگویانی که اعلام اطلاع از شعار سال نموده‌اند، مرجع آن را به درستی مقام معظم رهبری ذکر کرده‌اند و رابطه مثبتی بین میزان آگاهی افراد از شعار سال و آگاهی نسبت به مرجع تعیین شعار وجود دارد، بدین معنی که افرادی که به درستی از شعار سال آگاهی دارند، نسبت به مرجع اعلام کننده شعار سال نیز اطلاعات دقیق‌تری داشته‌اند.

- بیشترین تعداد پاسخگویانی که به درستی مرجع اعلام شعار را مقام معظم رهبری عنوان کرده‌اند؛ متعلق به کارمندان بخش دولتی با ۹۸/۳ درصد است. کارمندان بخش غیردولتی و شغل فرهنگی با ۹۷/۳ درصد در رتبه بعدی قرار دارند که مرجع اعلام شعار را مقام معظم رهبری دانسته‌اند.

- ۱۰۰ درصد از دارندگان مدرک دکتری، به درستی مرجع اعلام شعار را مقام معظم رهبری عنوان کرده‌اند. افراد بی‌سواد با ۲۰ درصد کمترین تعدادی بودند که مقام معظم رهبری را مرجع اعلام شعار دانستند و رابطه مثبت و معناداری بین سطح تحصیلات و درستی اعلام شعار سال برقرار است، به نحوی که با افزایش سطح تحصیل، اطلاع از مرجع شعار سال نیز افزایش می‌یابد.

- رابطه مثبت و معناداری بین دیدگاه افراد در زمینه مناسب بودن وضعیت اقتصادی کشور و نوع شعار سال ارائه شده، وجود دارد، در واقع افرادی که

نسبت به وضعیت اقتصادی کشور خوش‌بین‌تر هستند، با طرح این شعار نیز بیشتر موافقت می‌کنند.

- دانش‌آموزان با ۷۰/۸ درصد، بیش از سایرین طرح هدفمند کردن یارانه‌ها را در راستای جهاد اقتصادی می‌دانند در حالیکه افراد روحانی، وکیل، قاضی، سرباز و بیکار، نظر منفی در این رابطه دارند.
- با افزایش سطح تحصیلات، از میزان اعتقاد در خصوص هم‌راستا بودن بحث هدفمند کردن یارانه‌ها با جهاد اقتصادی کاسته می‌شود.

فصل اول

کلیات تحقیق

بیان مسئله

هرساله مقام معظم رهبری در پیام نوروزی خود سال نو را با شعار یا موضوعی نام‌گذاری کرده («پیامبر اعظم»، «اصلاح الگوی مصرف»، «همت مضاعف و کار مضاعف») و با تبیین و توضیح ابعاد آن شعار یا موضوع، مردم و مسئولان را به توجه و اهتمام ویژه در آن موضوع و تلاش و فعالیت در تحقق آن فرامی‌خوانند. مقام معظم رهبری در انتخاب موضوع و شعار به مسائل و نیازهای اصلی کشور و حتی جهان اسلام توجه دارند و همواره بر این نکته تأکید دارند که موضوع و شعار انتخاب‌شده نباید مختص یک‌سال باشد و تا تحقق اهداف آن شعار باید سرلوحه مردم و مسئولان و به‌خصوص مخاطبان خاص موضوع باشد. چرا که طبق فرمایش‌های مقام معظم رهبری سرفصل‌های مهمی وجود دارد که همه دارای اولویت‌اند. مثلاً تحول نظام اداری یک کار لازم است که باید انجام شود. تحول آموزش و پرورش، یک کار بنیادی است. جایگاه علوم انسانی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش و تحقیق، یک کار اساسی است. مسائل مربوط به فرهنگ عمومی، مسائل مربوط به اخلاق

جامعه، همه این کارها، کارهای مهمی است. لیکن در این برهه از زمان، مسئله اقتصادی از همه مسائل کشور فوریت و اولویت بیشتری دارد. اگر کشور عزیز ما بتواند در زمینه مسائل اقتصادی، یک حرکت جهادگونه انجام بدهد، گام بلندی را برداشته، زیرا که مسائل گفته شده قبلی را تسریع می‌کند و بدون شک برای پیشرفت کشور و عزت ملت ایران تأثیرات بسیار زیادی خواهد داشت. لذا من سال ۱۳۹۰ را سال «جهاد اقتصادی» نام‌گذاری می‌کنم. این معنایش این است که ملت ایران در این برهه از زمان، جهادش به طور عمده در عرصه اقتصاد است. عنوانی معنادار که از یکسو نشانگر وجود معضل و بحران در عرصه اقتصاد کشور است و از سوی دیگر نویدبخش اینکه به یمن این نام‌گذاری، مسئولان و دستگاه‌های اجرایی کشور به مبحث اقتصاد به طور جدی‌تر و با رویکردی متفاوت یعنی «جهادی» رسیدگی کنند (پیام نوروزی مقام معظم رهبری، ۱۳۹۰).

نکته مهم در تعبیر حکیمانه مقام معظم رهبری، آمیزه دو مفهوم جهاد و اقتصاد یعنی، پیوستگی توأمان ارزش‌های مادی و معنوی در نظام اقتصادی کشور است. واقعیت آن است که اقتصاد، یکی از پایه‌های اصلی بقا و دوام تمدن‌هاست. نظام‌های پدید آمده بر اساس هر نوع از تفکر و بینش، برای دوام و قوام خود به بنیان‌های اقتصادی نیاز دارند. در این مسئله تردیدی نبوده و نظام اسلامی هم از آن مستثنی نیست و به اقتصاد اهمیت ویژه‌ای می‌دهد. چرا که اقتصاد، همواره یکی از مهم‌ترین نقش‌ها را در زندگی بشر بازی کرده و این امر به‌ویژه امروزه نیز صادق است و حرکت در جهت دستیابی به اقتصادی قوی و پایدار هدف اصلی همه جوامع بوده و هست. تصور اینکه بشر و جوامع بدون اقتصاد بتوانند به حیات خود ادامه دهند، تصویری محال و غیرعقلانی است (آنیکین، ۱۳۷۰: ۱۴).

جهاد نیز به معنای کوشش تمام و همه جانبه برای رسیدن به هدف است معنای جهاد در منطق اسلامی به‌کار بردن نهایت جهد و کوشش در راه خدا برای نجات خلق خدا از ظلم‌ها و اسارت‌ها و استقرار خداپرستی و تسلط نظام عادل اجتماعی

بر زندگی انسان‌هاست که در بسیاری از موارد با فداکاری و جان‌بازی همراه است. جهاد علاوه بر نبردهای دفاعی و گاه تهاجمی، شامل مبارزات علمی، منطقی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی نیز می‌شود. از جهاد اقتصادی می‌توان تعابیر و برداشت‌های گوناگونی به عمل آورد و هرچند یکی از معانی آن تلاش اقتصادی است، ولی با تلاش و کوشش در راه شکوفایی اقتصاد، تفاوت‌های جدی دارد.

برای تبیین مفهوم جهاد اقتصادی، فرمایش‌های مقام معظم رهبری، بهترین مبین و مفسر مطلب بوده و نشان از آن دارد که در الگوی اسلامی، «توسعه اقتصادی» هدف نهایی نیست، بلکه توسعه جهت‌دار، که ایشان با مفهوم «پیشرفت» از آن نام می‌برند و با شاخصه‌هایی همراه است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به «تحقق رشد ۸ درصدی، افزایش بهره‌وری، کاهش نرخ بیکاری، توانمندسازی بخش خصوصی، رشد سرمایه‌گذاری، تقویت تعاونی‌ها و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای رفع موانع تولید»، اشاره کرد.

جهاد اقتصادی یعنی فرهنگ‌سازی در جامعه با رشد آگاهی‌های عمومی در زمینه رشد و بالندگی تولید و مصرف در همه حوزه‌های سیاسی و اجتماعی در کنار اقدامات اقتصادی. جهاد اقتصادی یعنی همکاری جمعی همه مردم و نخبگان کشور درون یک فرایند سخت اجتماعی، اقتصادی جدید برای رفع موانع در کشور که لازمه رسیدن به آن، زمان، امکانات، فرایند سعی و خطا، تکامل و معرفت، تعامل و ارتباطات و صبر و بردباری است.

یکی دیگر از بسترهای جهاد اقتصادی، جهاد اجتماعی است. جنبه اجتماعی جهاد اقتصادی تمام فکر، اندیشه و توان یک مملکت را به کار می‌اندازد و تمامی استعدادها و نیروهای موجود را بسیج می‌کند تا در زمانی مشخص و با استفاده از امکانات و منابع در دسترس، به اهداف اساسی و آرمان‌های یک نظام و سیستم برسد و اقتصاد کشور را با یک خیزش و جهش در مسیر شکوفایی و رشد و توسعه قرار دهد. برای تحقق جهاد اقتصادی، همه کشور باید با همه اجزای اجتماعی و اقتصادی خود به صورت هماهنگ درگیر موضوع شوند و همه واحدهای جامعه و حاکمیت، با

انسجام و هماهنگی و همکاری منطقی به هم پیوندند و با تمرکز در تصمیم‌گیری‌ها، هدف‌ها، منافع و روش‌های خاص خود را در راستای مفاهیم اقتصادی تنظیم نمایند. ارتباط و همبستگی داخلی کشور در تمام تصمیم‌گیری‌ها در سال ۱۳۹۰ باید در اوج باشد و همه جامعه بپذیرند و باورمند شوند که عمل کردن در خارج از حوزه‌های اهداف جهاد اقتصادی به عنوان سیاست راهبردی نظام، به تضعیف برنامه‌ها و فعالیت‌های کیفی اقتصادی کشور می‌انجامد.

از دیگر جنبه‌های اجتماعی جهاد اقتصادی، مشارکت مستقیم مردم در امر اقتصاد، است. این امر نیازمند توانمند شدن و اطلاعات لازم است؛ که اینها را باید مسئولان در اختیار مردم بگذارند. علاوه بر این جهاد اقتصادی الزاماتی هم دارد، اینکه اولاً روحیه جهادی لازم است. دوم، استحکام معنویت و روح ایمان و تدین در جامعه است. یک شرط دیگر این است که کشور به مسائل حاشیه‌ای مبتلا نشود، توجه شود که مسائل حاشیه‌ای کانون توجه افکار عمومی قرار نگیرد. یک شرط دیگر، حفظ اتحاد و انسجام ملی است، «آنچه که من از مسئولان و از مردم عزیزمان توقع دارم، این است که این شعار را بشنوند، باور کنند و دنبال کنند» (بیانات مقام معظم رهبری در حرم مطهر رضوی در آغاز سال ۱۳۹۰ - www.khamenei.ir).

همانطور که در مطالب بالا عنوان شد به وضوح می‌توان دید که مقام معظم رهبری جهاد اقتصادی را تنها به عنوان یک شعار مطرح نکرده‌اند و اهداف و راهکارها و ابزارهایی جهت دسترسی به آن مطرح نموده‌اند. در این پژوهش در پی آن هستیم که اهمیت و آثار جهاد اقتصادی چیست؟ پذیرش و مقبولیت شعار سال نزد مردم تهران چگونه است؟ علت جهاد اقتصادی چیست؟ میزان آشنایی و شناخت مردم نسبت به الزامات و مصادیق شعار سال چگونه است؟ کدام بخش جهاد اقتصادی از نظر مردم مهم‌تر است؟ چه کسانی مهم‌ترین نقش را در رسیدن به اهداف جهاد اقتصادی بر عهده دارند؟ آیا ظرفیت‌ها و ابزارهای لازم برای تحقق جهاد اقتصادی

مهیاست؟ جهاد اقتصادی چه موانعی دارد و آیا جهاد اقتصادی ابزاری مناسب برای رفع مشکلات و موانع اقتصادی موجود است؟ امید به آینده اقتصادی کشور با توجه به مطرح شدن جهاد اقتصادی چگونه است؟

اهمیت و ضرورت تحقیق

اهمیت و ضرورت مطرح شدن اقتصاد در شعار سال ۱۳۹۰ با عنوان جهاد اقتصادی در فرمایش‌های مقام معظم رهبری به طور روشن نشان داده شده است. ایشان می‌فرماید:

مسائل مهمی در کشور وجود دارند که ضروری است به‌طور اساسی بدانها توجه شود اما در این برهه از زمان، مسئله اقتصادی از همه مسائل کشور فوریت و اولویت بیشتری دارد. اگر کشور ما بتواند در زمینه مسائل اقتصادی، یک حرکت جهادگونه انجام بدهد، دیگر مسائل و مشکلات مطرح شده را تسریع می‌کند و در پیشرفت کشور تأثیرات بسیار زیادی خواهد داشت. از سوی دیگر جهاد اقتصادی می‌تواند قدرت نظام اسلامی را در زمینه حل مشکلات اقتصادی به همه دنیا نشان دهد.

باید توجه داشت که کشور ما در دسته‌بندی کشورها از لحاظ توسعه اقتصادی جزو کشورهای در حال توسعه قرار دارد. در گزارش سال ۲۰۱۰، ایران با داشتن شاخص توسعه انسانی برابر ۰٫۷۰۲، رتبه ۷۰ (هفتم) را دارا بود که نسبت به چند دهه قبل رشد قابل توجهی داشته است با وجود این، با توجه به هدف آغازین انقلاب که تغییر الگوی توسعه و ایجاد یک نظام اجتماعی بر اساس عدم وابستگی اقتصادی، استقلال سیاسی، عدالت اجتماعی و اصلاح فرهنگی بود، چندان رضایت بخش نیست (لهسایی زاده، ۱۳۸۷: ۱۰۷). همچنین درآمد سرانه ایران مطابق آمار منتشر شده حدود ۲ هزار و ۶۰۰ دلار است که به دلیل بالا بودن جمعیت ایران، رشد درآمد سرانه ایران نسبت به رشد کل اقتصاد کمتر است و شاید در حد ۸/۳ درصد رشد سرانه باشد. از سوی دیگر از آنجایی که کشور ما از لحاظ جغرافیایی با وجود ثبات داخلی در بی‌ثبات‌ترین نقطه جهان، در همسایگی کشورهایی با نظام سیاسی

وابسته و بی‌ثبات قرار گرفته و نفوذ و دخالت کشورهای استعمارگر در کشورهای منطقه، خاورمیانه را به منطقه بحرانی تبدیل کرده و از آنجایی که کشورهایی که در مناطق بحران‌زده قرار دارند، حتی اگر خود دچار بحران نباشند، به علت نگرانی از سرایت ناامنی و بی‌ثباتی به داخل خاک خود، ناگزیر از پرداخت هزینه‌هایی برای حفظ آمادگی نظامی خود می‌شوند و از سوی دیگر میزان سرمایه‌گذاری خارجی در چنین کشورهایی کاهش می‌یابد و شبکه‌های دادوستد کالا با مشکل مواجه می‌شوند (گزارش توسعه انسانی، ۲۰۱۰: ۱۴۹). این رخدادهای تأثیرات مستقیم در توسعه کشور ما دارد و از حرکت طبیعی به سمت توسعه بازمی‌دارد و هزینه بالاتری برای توسعه باید پرداخت کنند.

به‌طور کل در دهه‌های گذشته در پی سیاست‌های خاص منطقه‌ای و بین‌المللی علیه کشورمان، جنگ و بازسازی خرابی‌های ناشی از آن، افزایش جمعیت، توسعه شهرنشینی، فقدان و ضعف ساختارهای عمرانی و اجتماعی نامناسب و وابستگی شدید اقتصاد به دولت و نفت و افزایش هزینه‌های مبادله و بی‌توجهی به سرمایه‌های عظیم انسانی و فرهنگی، متأسفانه کشور نمود اقتصادی قابل قبولی را از خود بروز نداده است. همچنین مسائلی که اقتصاد ما با آن دست و پنجه نرم می‌کند مانند: بیکاری، جوانی جمعیت، افزایش شمار تحصیل‌کردگان و تورم و... از مواردی هستند که ضرورت مطرح شدن جهاد اقتصادی از سوی مقام معظم رهبری را بیش از پیش نشان می‌دهد.

همچنین با توجه به بکر بودن موضوع پژوهش باید پی برد که آیا مردم به اندازه کافی با الزامات و مصادیق و موانع موجود در راه تحقق جهاد اقتصادی آشنا هستند؟ آیا به اهمیت و علت مطرح شدن جهاد اقتصادی واقف هستند؟ در نهایت انتظار می‌رود پژوهش حاضر با توجه به نتایج پژوهش، تا حدودی بتواند مسئولان ذی‌ربط را برای برنامه‌ریزی بهتر یاری کند.

پرسش آغازین

میزان آشنایی و دیدگاه مردم تهران به شعار سال ۱۳۹۰ و ابعاد مختلف آن چگونه است؟

اهداف تحقیق

هدف اصلی

هدف اصلی پژوهش «دیدگاه مردم تهران به شعار سال ۱۳۹۰ و میزان آشنایی با شعار سال» است که تحت تاثیر متغیرهای زمینه‌ای مثل: سن، جنسیت و سطح تحصیلات قرار می‌گیرد.

اهداف فرعی

علاوه بر این با توجه به ابعاد جهاد اقتصادی می‌توان اهداف فرعی دیگری برای این پژوهش در نظر گرفت که شامل:

- آگاهی از نظر مردم در زمینه اهمیت و اهداف و مخاطبان جهاد اقتصادی به

تفکیک سن، جنسیت و تحصیلات

- میزان آشنایی مردم نسبت به الزامات و مصادیق شعار سال به تفکیک سن،

جنسیت و تحصیلات

- مهم‌ترین رکن جهاد اقتصادی از نظر مردم به تفکیک سن، جنسیت و تحصیلات

- نظر مردم درباره موانع، ظرفیت‌ها و ابزارهای لازم برای تحقق جهاد اقتصادی

- نظر مردم درباره نقش مردم و مسئولان در رسیدن به اهداف جهاد اقتصادی

- نظر مردم درباره رفع مشکلات و موانع اقتصادی از طریق جهاد اقتصادی

- نظر مردم درباره آثار و آینده اقتصادی کشور با توجه به مطرح شدن جهاد

اقتصادی

سؤال‌های تحقیق

- میزان شناخت مردم از شعار جهاد اقتصادی چگونه است؟
- اهمیت جهاد اقتصادی چگونه است؟
- مخاطبان جهاد اقتصادی از دیدگاه مردم چه کسانی هستند؟
- علت مطرح شدن جهاد اقتصادی از نظر مردم چیست؟
- آثار و نتایج جهاد اقتصادی چیست؟
- موانع و الزامات جهاد اقتصادی چیست؟

متغیرها یا مفاهیم اساسی تحقیق و تعریف عملیاتی آنها

جهاد اقتصاد

معنای جهاد اقتصادی این است که در برهه خاصی از زمان، کار جهادی به‌طور عمدۀ بر عرصه اقتصادی متمرکز شود. جهاد اقتصادی یعنی حرکتی که در آن تنها توسعه اقتصادی هدف نهایی نیست بلکه توسعه جهت‌دار، یعنی «پیشرفت» مد نظر است. جهاد اقتصادی یعنی فرهنگ‌سازی در جامعه با رشد آگاهی‌های عمومی در زمینه رشد و بالندگی تولید و مصرف در همه حوزه‌های سیاسی و اجتماعی در کنار اقدامات اقتصادی (پیام نوروزی مقام معظم رهبری، ۱۳۹۰).

شعار

اشاره به میزان آگاهی و اطلاع مردم از شعار سال دارد که در سؤال‌های زیر مورد سنجش قرار گرفته است.

- آیا می‌توانید شعاری که برای امسال (۱۳۹۰) انتخاب شده است را بیان نمایید؟
- آیا انتخاب شعار و نام‌گذاری هر سال، نتایج مثبتی در خصوص آن موضوع داشته است؟
- آیا می‌دانید این شعار از طرف چه کسی اعلام می‌شود؟

اهمیت

اهمیت، اشاره به مقدم بودن و ضرورت طرح موضوع دارد و آن را از سایر موضوعات متمایز می‌کند که با سؤال زیر مورد سنجش قرار گرفته است:

- تا چه حد مطرح شدن موضوع اقتصادی را به عنوان شعار سال در این برهه زمانی به جا می‌دانید؟

مخاطبان شعار

- اشاره به این دارد که در حرکت به سمت جهاد اقتصادی چه کسانی مهم‌ترین نقش و تأثیر را دارند که با سؤال زیر مورد سنجش قرار گرفته است:

- به نظر شما مهم‌ترین مخاطب شعار جهاد اقتصادی چه کسانی هستند؟

علت طرح جهاد اقتصادی

- اشاره به علت‌یابی مطرح شدن شعار سال با موضوع جهاد اقتصادی دارد که با سه سؤال زیر مورد سنجش قرار گرفته است:

- وضعیت اقتصادی کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- علت طرح شعار امسال با عنوان جهاد اقتصادی از نظر شما چیست؟

- آیا اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای وظایف جهاد اقتصادی ارزیابی می‌کنید؟

موانع جهاد اقتصادی

اشاره به مسائل و مشکلات و اعمالی دارد که می‌تواند حرکت کشور به سمت پیشرفت اقتصادی را با مشکل مواجه کند و با دو سؤال زیر مورد سنجش قرار گرفته است:

- مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی کدام است؟
- مهم‌ترین و مؤثرترین موانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی کدام است؟

اولویت جهاد اقتصادی در هریک از زمینه‌ها

اشاره به هریک از زمینه‌هایی دارد که لازم است جهاد اقتصادی در آن صورت

بگیرد:

- صنعت
- امور عمرانی و زیربنایی
- کشاورزی

اولویت جهاد اقتصادی در هریک از برنامه‌ها

اشاره به هریک از برنامه‌هایی دارد که لازم است جهاد اقتصادی در آن صورت

بگیرد:

- برنامه هدفمند کردن یارانه‌ها
- تداوم سیاست عدالت‌محور دولت با هدف کاهش فاصله طبقاتی
- توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی
- کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی
- اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور
- کارآمد کردن سیستم اداری کشور

فصل دوم

ادبیات تحقیق

بررسی ادبیات موضوع

اقتصاد و مباحث و مشتقات آن از مسائل مبتلابه مردم، حکومت و جامعه در همهٔ زمان‌ها بوده است. در این خصوص کتاب‌ها و پژوهش‌های متعددی ارائه شده که هر یک نیز راهکارهایی برای بهبود ارائه کرده‌اند. مسائل و موضوعات مطرح‌شده و ابعاد موضوعی هر یک، بیان‌کننده جنبه‌ای از مسئله کلان جهاد اقتصادی است که در فرمایش‌های مقام معظم رهبری به عنوان مؤلفه‌های جهاد اقتصادی به آن اشاره شده است.

کار و تلاش از منظر امام و رهبری، مالیات در اسلام، الگوی مصرف در اسلام و غرب، ربا و راه‌های گریز از آن، سیاست‌های فقرزدایی در کلام معصومین، کار در زندگی فردی و اجتماعی از دیدگاه قرآن، کار در اسلام، تجمل‌گرایی از دیدگاه اسلام، نظم و انضباط در اسلام و... موارد معدودی از کتاب‌هایی هستند که در حوزه اقتصاد اسلامی ارائه شده‌اند.

در تاریخ ۹۰/۲/۱۴ همایشی با موضوع «نشست تخصصی اقتصاد رسانه و جهاد اقتصادی» در اداره کل آموزش و پژوهش معاونت سیاسی سازمان صداوسیما برگزار شد که در آن به بررسی مفهوم جهاد اقتصادی و اجرایی کردن نقش رسانه‌ها در عرصه جهاد اقتصادی پرداخته شد. برجسته کردن نقاط قوت جهاد اقتصادی و ایجاد فضای خودباوری، همگانی کردن فضای بحث جهاد اقتصادی و فراهم آوردن ابزارهای مناسب برای رسیدن به جهاد اقتصادی و پیشرفت، استفاده از رسانه برای رفع مشکلات جامعه به عنوان وظایف رسانه‌ها در جهت جهاد اقتصادی تعیین شد.

پنجمین نشست سال جهاد اقتصادی در مرکز تحقیقات صداوسیما در تاریخ ۹۰/۲/۲۸ با موضوع بررسی جایگاه بخش تعاون در جهاد اقتصادی و نقش رسانه ملی برگزار شد و در آن موضوعات زیر مطرح شد: آسیب‌شناسی صادرات بخش تعاون و بخش خصوصی و ارائه راهکارهایی برای کاهش مشکلات و آماده‌سازی فضا برای صادرات بیشتر. رسانه ملی با تمام قوا در بحث اصل ۴۴ وارد شود و با تولید برنامه‌های اساسی از متولیان امر، سازوکارهایی را که آنها تبیین کرده‌اند، مورد بررسی قرار دهد. مردم و دولت بر بحث تولید از طریق تعاونی‌ها تمرکز کنند.

نخستین هم‌اندیشی جهاد اقتصادی از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام در تاریخ ۹۰/۱/۲۸ به بررسی جهاد اقتصادی و راهکارهای تحقق چشم‌انداز بیست ساله معرفی شد و به بررسی فلسفه و اقتضای راهبردی جهاد اقتصادی متناظر با تحولات داخلی پرداخته شد.

مروری بر اندیشه‌های امام خمینی(ره) در زمینه توسعه اقتصادی، نشان می‌دهد که در فرایند توسعه اقتصادی، مهم‌ترین عناصر فرهنگی از دید حضرت امام «تحمل مشقات»، «کار زیاد و مفید» و در نهایت «ایثار» است.

«محمد یزدی‌زاده» در مقاله‌ای با عنوان «۳۵ بند جهاد اقتصادی» که در سایت تابناک منتشر شده است بیان می‌کند که شعار سال ۹۰ از آن جهت بسیار حیاتی و بااهمیت است که با کلمه مقدس جهاد همراه است و آن هم جهادی که در عرصه

و میدان اقتصادی و زندگی باشد. اگر بخواهیم از تعارف، شعار، کلی‌گویی و فلسفه‌بافی بگذریم، می‌توان جهاد اقتصادی به معنای واقعی کلمه را در همان چارچوب و مفهوم مبارزه معنوی اقتصادی و در سایه سوابق درخشان و افتخارآفرین مردمی که در دوران هشت سال دفاع مقدس و در راستای غلبه بر دشمن به ویژه در عرصه اقتصادی به‌جا گذاشتند، ترجمه و تفسیر کرد. به عبارت روشن‌تر، می‌توان عرصه اقتصادی امروز را همانند عرصه دفاع مقدس دیروز دانست و تمام عیار، در راه پیروزی و اعتلای اقتصادی کشور با دشمن تا دندان مسلح، سنگربندی و مبارزه کرد. وی در ادامه این سؤال را مطرح می‌کند که جهاد اقتصادی یعنی چه؟ و در پاسخ می‌گوید:

- جهاد اقتصادی یعنی بهینه مصرف کردن

- جهاد اقتصادی یعنی کار واقعی و مولد انجام دادن

- جهاد اقتصادی یعنی جهادی کار کردن

- جهاد اقتصادی یعنی انرژی را هدر ندادن

- جهاد اقتصادی یعنی توسعه پایدار به معنای واقعی داشتن

- جهاد اقتصادی یعنی از ورشکستگی تولیدکنندگان و کشاورزان جلوگیری

کردن

- جهاد اقتصادی یعنی وابستگی اقتصاد به نفت را قطع کردن

- جهاد اقتصادی یعنی ایران را به نیروی کار بی‌وقفه و ایمان و توکل هر

ایرانی باغیرت ساختن و ...

«عادل پیغامی»، استاد اقتصاد و عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع) درباره

الزامات سال «جهاد اقتصادی»، در باب مفهوم و نسبت دو کلمه جهاد و اقتصاد در

عبارت «جهاد اقتصادی» که نام سال ۱۳۹۰ شمسی لقب گرفته، شش نکته را عنوان

می‌کند:

نکته نخست اینکه مفهوم جهاد اقتصادی و به‌ویژه کلمه جهاد، یک تعبیر

استعاره‌گونه و دارای معانی و دلالت‌های خاصی است. کلمه جهاد، معمولاً به نوعی

تلاش مقدس اطلاق می‌شود و یکی از کلماتی است که در گفت‌وگوهای دینی ما معنا

پیدا می‌کند و همیشه صبغه تقدس را درون خود دارد. نکته نخست اینجاست که

به زعم بنده، رهبر انقلاب ابعاد دنیوی را با ابعاد مقدس اسلامی درهم آمیخته و همگون می‌بیند. برای همین هم کار کردن برای مسائل اقتصادی، پیشرفت و آبادانی و عمران کشور را با مسئله مقدسی به اسم جهاد تلفیق می‌کنند.

نکته دوم جهاد همیشه برخورد با آن و رفع مانع را مورد توجه دارد. این در معنای جهاد حالت تأکید و تصریح دارد. در همین راستا، باید جهاد عظیمی در شناسایی موانع اقتصادی کشور صورت دهیم؛ موارد و موانعی که دست‌وپاگیر است، معمولاً در نگاه نهادی برخی از مقررات، آیین‌نامه‌ها یا ترکیب‌های نهادی یا به تعبیر دانشگاهی برخی از مواد یا تفاسیر قانونی که امروزه در بدنه اجرایی ما، وجود دارد، معمولاً به شکل مانع عمل می‌کنند، در صورتی که ما به یک جهاد فراگیر در همه عرصه‌های اقتصادی برای آسیب‌شناسی و مانع‌شناسی نیاز داریم، تا بتوانیم برای رفع این موانع برخیزیم.

نکته سوم اینکه جهاد، معمولاً استعاره‌ای است که ما از فضای نظامی داریم و به همین دلیل، دلالت‌هایی به ذهنمان راه می‌یابد؛ برای نمونه، هرگونه جهادی نیازمند دیده‌بانی و رصد دقیق است. من بر این باورم، استراتژی دومی که اقتصاد ایران در عرصه‌های گوناگون کشاورزی، صنعتی، خدماتی، معدنی و... باید لحاظ کند، یک دیده‌بانی و رصد جامع و فراگیر است. ما باید دقیقاً رصد کنیم که تحولات جهانی در اثر چیست و به چه راهی کشانده می‌شود.

نکته چهارم یکی دیگر از استعاره‌هایی که کلمه جهاد برای ما به ارمان می‌آورد، بحث نقشه و طرح است. ما می‌دانیم که هر جهادی، نیازمند طراحی نقشه عملیاتی است؛ این دقیقاً خواسته‌ای است که سال گذشته از سوی رهبر معظم انقلاب در نخستین نشست اندیشه‌های راهبردی مطرح شد که گفتمان‌سازی و ظرفیت‌سازی بسیار خوبی نیز در جامعه نخبگان کشور در مورد آن ایجاد شد.

نکته پنجمی که در راستای مفهوم جهاد باید به آن اشاره کرد، مسائل مربوط به آرایش جهادی است. دستگاه‌های اجرایی کشور، دستگاه‌های قانون‌گذار، نهادهای قضایی، بخش‌های مردمی، بخش‌های غیرانتفاعی و خصوصی کشور، باید با یک راهبردی که از سوی دستگاه‌های سیاست‌گذار مشخص می‌شود، یک آرایش جهادی به خود گیرند.

نکته ششم هم که در مفهوم جهاد معنا می‌یابد، بحث آموزش نیروهاست؛ مثل هر عملیاتی که اگر آموزش نیرو نداشته باشیم و نیروهای اقتصادی کشور را آماده نکنیم، در صحنه جهاد دچار مشکل خواهیم شد. بخشی از آموزش نیروها بحث عمومی است؛ یعنی بنده آموزش و پرورش و دانشگاه‌های کشور و سرانجام، رسانه‌ها و به طور مشخص رسانه ملی، باید حرکتی جهادی داشته باشند و یک برنامه مدون در راستای آموزش نیروهای کشور نسبت به مقتضیات یک جهاد اقتصادی ارائه و اجرا کنند.

بایسته‌های «جهاد اقتصادی»

- توجه به صبغه دینی و مقدس کلمه جهاد
- شناخت موانع نظام اقتصادی کشور و آسیب‌شناسی آن
- طراحی نقشه عملیاتی
- دیده‌بانی و رصد دقیق مسائل اقتصادی داخلی و بین‌المللی
- اتخاذ آرایش جهادی در نظام اقتصادی کشور
- آموزش

«عبدالله گنجی» درباره الزامات جهاد اقتصادی، هفت موضوع را مطرح می‌کند

که عبارتند از:

اصل کارآفرینی: کارآفرینی اساس پیشرفت و توسعه جوامع پیشرفته است. تلاش

جهت ابداعات، بروز خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و کارآفرینی یکی از ابعاد مهم جهاد اقتصادی است که تعبیر علمی آن تولید ثروت از دانش است.

اصل صرفه‌جویی: صرفه‌جویی از مهم‌ترین عواملی است که با نگاه درون دینی

نیز قابل دفاع است. هدر ندادن منابع، پیشگیری از اسراف، درست مصرف کردن و برنامه‌ریزی اقتصادی نیز از اصولی است که می‌تواند به اندوخته‌ها و ذخایر ملی

ببفزاید و توزیع منابع را تا حدودی عادلانه نماید. باید پرستیژ «باز بودن» و ولخرجی به یک ضدارزش تبدیل و قناعت به عنوان یک شاخص دینی برجسته شود.

اصل تولید: تولید دارای ابعاد گوناگون است. از یک طرف اشتغال را افزایش و از طرفی واردات را کاهش می‌دهد، علاوه بر این اثر روانی آن یعنی افزایش اعتماد به نفس ملی و غرور ملی ارتقا خواهد یافت و اثرات هویت‌بخش آن بر شخصیت تک‌تک مردم نیز مؤثر خواهد بود. استقلال اقتصادی از مسیر تولید می‌گذرد، بنابراین تولیدات استراتژیک باید در اولویت جهاد اقتصادی قرار گیرد و عوامل ضدتولید باید شناسایی و برطرف و اصل تولید نیز به مثابه ارزش معرفی شود

اصل نهادمند کردن روش‌ها: ممکن است صرفه‌جویی در برخی حوزه‌ها یا بعضی خانواده‌ها به صورت شخصی و فردی انجام گیرد، اما کشور ما نیازمند نهادمند شدن روش‌های درست مصرف کردن است.

اصل خدمت‌رسانی: بخش‌های وسیعی از کشور همچنان از مشکلات روزمره زندگی رنج می‌برند و عدالت توزیعی را هنوز به صورت عینی درک نکرده‌اند.

اصل آرامش: انجام اصول پیشین نیازمند تمرکز اذهان، اراده‌ها و برنامه‌ها بر مسئله است.

اصل برنامه‌ریزی و برنامه‌محوری: باید جهت‌گیری برنامه‌ریزی دولت و نظام به سمت جهاد اقتصادی باشد و از اعمال و رفتارهای نمادین یا شتابزده به صورت جدی خودداری شود، شرط آن، سوق دادن برنامه‌ها و جهت‌گیری‌های عملی و ذهنی است. بدون برنامه‌ریزی صحیح و عمیق، جهاد اقتصادی در حوزه رسانه‌ای باقی خواهد ماند و این برنامه‌ریزی بدون مطالعه، چندان معقول نیست. بر این اساس، در این پژوهش در پی آن هستیم تا اهمیت و آثار جهاد اقتصادی، پذیرش، مقبولیت و علت جهاد اقتصادی، میزان آشنایی و شناخت مردم نسبت به الزامات و مصادیق شعار سال و اینکه جهاد اقتصادی چه موانعی دارد و آیا جهاد اقتصادی،

ابزاری مناسب برای رفع مشکلات و موانع اقتصادی موجود است، را مورد مطالعه قرار دهیم تا با شناخت بهتر موضوع، بتوانیم برنامه‌ریزی بهتری انجام دهیم.

چارچوب نظری

برخلاف دیدگاه‌های اقتصادی غربی، اسلام از ابتدای ظهور (در اسلام، اقتصاد، به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل زندگی بشری، مورد توجه است) نگرش خاصی به اقتصاد دارد و تا امروزه اصول و مبانی اولیه آن تغییر نکرده است. روش اسلام تقسیم مالکیت به سه بخش (ملی، خصوصی و دولتی) است. یعنی مالکیتی که سرمایه‌داری (خصوصی) و سوسیالیسم (دولتی) تنها بر یک جنبه آن تأکید دارند و جنبه دیگر را تا حد ممکن رد می‌کنند. اقتصاد در اسلام عبارت است از مجموعه قواعد کلی ارائه‌شده در زمینه روش تنظیم حیات اقتصادی و حل مشکلات اقتصادی، در راستای تأمین عدالت اجتماعی. اقتصاد اسلامی برخلاف اقتصاد غربی، بر قناعت و پرهیز از مصرف‌گرایی تأکید دارد.

اقتصاد غربی نیازهای انسان را نامحدود و منابع و امکانات جهان را محدود می‌داند؛ در حالی که در اسلام منابع و امکانات نامحدود معرفی شده‌اند. *وَإِنْ تَعَدَّوْا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا*؛ و اگر بخواهید نعمت‌های خداوند را در شمار بیاورید، نمی‌توانید نعمت‌های خداوند را به حد و حصری محدود کنید (ابراهیم/ ۳۴). اسلام مسئله اقتصاد را (بر اساس اصالت انسان) به عنوان جزئی از مجموعه قوانین خود که تنها می‌تواند قسمتی از دامنه حیات انسانی را تنظیم کند، مورد توجه قرار داده و حل مشکلات اقتصادی را در اصلاح مبانی عقیدتی و اخلاقی مردم می‌داند. اسلام اقتصاد را در جهت اهداف عالی‌تر بشر دانسته و بر این اساس، نگرش سوسیالیستی و همچنین سرمایه‌داری را که اقتصاد را زیرنا قرار می‌دهند، رد می‌کند (کرمانجی، ۱۳۷۸: ۱۴۴).

دین اسلام، در جهت تنظیم روابط اقتصادی بین انسان‌ها که برای تأمین نیازهای اقتصادی (یا رفع مشکلات اقتصادی) تدوین شده و با عدالت اجتماعی مرتبط است، قواعدی را ارائه می‌نماید. اصول روش اسلام در توزیع ثروت، در درجه اول، صیانت از عدالت اجتماعی، حفظ حقوق مردم، تقسیم مالکیت به سه بخش (ملی، خصوصی و دولتی) است. در این راستا، به تحریم راه‌های نامشروع مانند ربا می‌پردازد و حل مشکلات اقتصادی را در چارچوب قوانینی مانند استفاده از عقود اسلامی می‌داند که این قوانین در ابواب مضاربه، مزارعه، مساقات، بیع، اجاره، جعاله و ... بیان شده است.

مرور اجمالی مکاتب اقتصادی در طول تاریخ نشان می‌دهد که به‌جز مکتب اخلاق‌گرایی اقتصادی که از قرن نهم تا پانزدهم میلادی رواج داشت و نوعی اقتصاد ملی بر مبنای اخلاق را ارائه می‌کرد، هیچ دیدگاه دیگری تا قرن هجدهم در اروپا بر مبحث اخلاق و معنویت و بعد فرهنگی و توانایی دین در ساماندهی مشکلات اقتصادی اهمیتی قائل نشده است. مهم‌ترین نظریات مکتب اخلاق‌گرایی اقتصادی، شناخت حق لوازم زندگی برای افراد انسان و در پی آن شناخت حق فرد برای داشتن درآمد و کالاهای مورد نیاز است که بتواند در سلسله مراتبی که خداوند مقدر نموده حرکت کند (نمازی، ۱۳۸۴: ۵۸).

اما دین اسلام از ابتدای ظهور بر ابعاد معنوی و انسانی در شکل دادن به اقتصاد سالم در جوامع تأکید خاصی داشته است و حل مسائل اقتصادی را در استفاده از عقود اسلامی می‌داند که اصل ثروت‌اندوزی و جمع‌آوری مال در آن، در مرتبه‌ای پایین‌تر از عدالت اجتماعی، حفظ حقوق مردم و در نهایت و از همه مهم‌تر، رضایت خداوند قرار دارد. بر این اساس است که در دین اسلام از پاداش‌های معنوی و اخروی بیش از پاداش‌های دنیوی برای تشویق مردم به انجام بهتر امور و تلاش بی‌وقفه استفاده شده است. یکی از مواردی که با استفاده از آن، دین اسلام، مسلمانان را به کار و تلاش مضاعف دستور داده است، جهاد است.

برای تبیین مفهوم جهاد اقتصادی، فرمایش مقام معظم رهبری، خود بهترین مبین و مفسر مطلب است و نشان از آن دارد که در الگوی اسلامی، توسعه اقتصادی هدف نهایی نیست، بلکه توسعه جهت‌دار، که ایشان با مفهوم «پیشرفت» از آن نام می‌برد، مطلوب نظام اسلامی است. جهاد اقتصادی یعنی فرهنگ‌سازی در جامعه با رشد آگاهی‌های عمومی در زمینه رشد و بالندگی تولید و مصرف در همه حوزه‌های سیاسی و اجتماعی در کنار اقدامات اقتصادی. جهاد اقتصادی یعنی همکاری جمعی نخبگان کشور درون یک فرایند سخت اجتماعی - اقتصادی جدید برای رفع موانع در کشور که لازمه رسیدن به آن، زمان، امکانات، فرایند سعی و خطا و تکامل معرفت، تعامل و ارتباطات و صبر و بردباری است.

جهاد اقتصادی، از نظر ایشان صرفاً تلاش اقتصادی نیست. جهاد یک بار معنایی

ویژه دارد.

هر تلاشی را نمی‌شود جهاد گفت در جهاد، حضور و رویارویی با دشمن، مفروض است. انسان تلاشی می‌کند، دشمنی در مقابل او نیست؛ این جهاد نیست. اما یک وقت شما می‌خواهید تلاشی را انجام دهید، که به‌خصوص دشمنی سینه به سینه شما ایستاده است؛ این جهاد می‌شود ممکن است یک وقت این جهاد به شکل قتال باشد، ممکن است جهاد مالی باشد، ممکن است جهاد علمی باشد، ممکن است جهاد فنی باشد؛ همه اینها جهاد است؛ انواع و اقسام جهاد و مبارزه است. اگر بخواهیم در ادبیات امروز، برای «جهاد» معادلی پیدا کنیم، می‌شود: «مبارزه». جهاد اقتصادی، یعنی مبارزه اقتصاد، که الزاماتی دارد: اولاً روحیه جهادی لازم است. ملت ما از اول انقلاب تا امروز در هر جایی که با روحیه جهادی وارد میدان شده، پیش رفته؛ این را ما در دفاع مقدس دیدیم، در جهاد سازندگی دیدیم، در حرکت علمی داریم مشاهده می‌کنیم. ما باید در بخش‌های گوناگون، روحیه جهادی داشته باشیم؛ یعنی کار را برای خدا، با جدیت و به صورت خستگی‌ناپذیر انجام دهیم.

دوم، استحکام معنویت و روح ایمان و تدین در جامعه است. تدین جامعه، تدین جوانان ما، در امور دنیایی هم به ملت هم به و جامعه کمک می‌کند. خیال

تکنید که اثر متدین شدن جوانان، فقط در روزهای اعتکاف در مساجد یا شب‌های جمعه در دعای کمیل است. اگر جوانان یک ملت متدین باشند، از هرزگی و اعتیاد دور خواهند شد؛ از چیزهایی که جوان را زمین‌گیر می‌کند، دور خواهند شد؛ استعداد آنها به‌کار می‌افتد، کار می‌کنند، تلاش می‌کنند؛ در زمینه علم، در زمینه فعالیت‌های اجتماعی، در زمینه فعالیت‌های سیاسی، کشور پیشرفت می‌کند. در اقتصاد هم همین‌طور است. روحیه معنویت و تدین، نقش بسیار مهمی دارد. یک شرط دیگر، حفظ اتحاد و انسجام ملی است. اتحادی که امروز در میان مردم و در بین مردم و مسئولان وجود دارد، مردم به مسئولان خودشان علاقه‌مندند، به آنها اعتماد دارند، به آنها کمک می‌کنند، با آنها همراهی می‌کنند، بین خود مردم اتحاد و وحدت وجود دارد، بایستی باقی بماند و روزبه‌روز تقویت شود.

همچنین مسئولان و مردم این شعار را بشنوند، باور کنند و دنبال کنند. مشارکت مستقیم مردم در امر اقتصاد، لازم است. این نیازمند توانمند شدن است، نیازمند اطلاعات لازم است؛ رسانه‌ها و رادیو و تلویزیون نقش دارند و می‌توانند مردم را آگاه کنند. برای اقتصاد یک کشور، مهم‌ترین بخشی که می‌تواند یک شکوفایی پایدار را به وجود بیاورد، تولید است؛ به‌خصوص آن بخش اقتصاد تولیدی که به دانش متکی است، متکی به علم است. یک جمله خطاب به همه ملت ایران است و آن اینکه در جهاد اقتصادی همه شریک‌اند. یکی از جنبه‌های جهاد اقتصادی، جهاد اجتماعی است. جنبه اجتماعی جهاد اقتصادی تمام فکرها، اندیشه‌ها و توان یک مملکت را به‌کار می‌اندازد و تمامی استعدادهای و نیروهای موجود را بسیج می‌کند تا در زمانی مشخص و با استفاده از امکانات و منابع در دسترس به اهداف اساسی و آرمان‌های یک نظام و سیستم رسید و اقتصاد کشور را با یک خیزش و جهش در مسیر شکوفایی و رشد و توسعه قرار داد.

در اداره اقتصاد یک ملت، مصرف هم یک رکن عمده است؛ مصرف درست، مصرف خوب، مصرف دور از اسراف و تبذیر و اتلاف مال؛ همین چیزی که همیشه توصیه می‌شود. ایجاد فرهنگ کار و تلاش لگه. حتی اگر شما سر کلاس، یک معلم هم باشید، می‌توانید در این جهاد اقتصادی سهیم باشید؛ این

فرهنگ را به جوان، به این نیروی انسانی فردا تعلیم دهید؛ این می‌شود جهاد اقتصادی. در هر بخشی که باشید، می‌توانید در این جهاد سهیم باشید.

یکی دیگر از الزاماتی که برای توسعه کشور مطرح است، این است که ما در حیطه اقتصاد بتوانیم گام‌های بلندی برداریم و این گام‌ها به اصلاح ساختار نظام اقتصادی و برنامه‌ریزی کشور و تخصیص بهینه منابع، منجر شود. تفکر تولیدگرا و توجه به مبحث تولید، همچنین بهره‌وری ظرفیت‌های کشور، بهینه‌سازی منابع، اصلاح ساختار بودجه‌ای، حل گره‌های اقتصادی و انجام اصلاحات در زمینه‌هایی مثل نرخ ارز، گمرک، مالیات و... از ضرورت‌هایی است که به تحول اقتصادی منجر خواهد شد. جهاد اقتصادی تلاش و کوشش مضاعف مردم و مسئولان را می‌طلبد که باید با همکاری و مشارکت متقابل به‌طور همزمان صورت گیرد. یکی از کارهای مهم در این باب، ایجاد تعاونی‌هاست، که به وسیله تعاونی‌ها، سرمایه‌های بزرگ تشکیل شود تا بتوانند در مسائل مهم اقتصادی کشور سرمایه‌گذاری کنند و گره‌های مهم را باز کنند و دولت بتواند این کار را انجام دهد. جهاد اقتصادی، مبارزه با توطئه‌های دشمنان است، زیرا فقر، بیکاری و مشکلات اقتصادی کشور، پیامد تاریخی استعمار غیرمستقیم ایران بوده است. تقویت روحیه تلاش و فداکاری و جهاد از دیگر شاخص‌های جهاد اقتصادی است که می‌تواند موجب افزایش بهره‌وری شود. جهاد اقتصادی می‌تواند اخلاق اقتصادی را بهبود بخشد. کالاهای تولید داخل نیز باید قدرت رقابت در سطح بازارهای جهانی را داشته باشند و این تنها با روحیه جهادی امکان‌پذیر است. ایجاد انگیزه اقتصاد ملی به جای سود شخصی از دیگر مؤلفه‌های جهاد اقتصادی است (www.khamenei.ir).

در جمع‌بندی نظرات مطرح‌شده در باب جهاد اقتصادی می‌توان به نکته‌ای حکیمانه در تعبیر مقام معظم رهبری، آمیزه دو مفهوم جهاد و اقتصاد یعنی پیوستگی توأمان ارزش‌های مادی و معنوی در فرهنگ اقتصاد کشور اشاره نمود. واقعیت آن است که یکی از پایه‌های اصلی بقا و دوام تمدن‌ها اقتصاد است. نظام‌های پدید آمده از هر نوع تفکر و بینش، برای دوام و قوام خود به بنیان‌های اقتصادی نیاز دارند و نظام اسلامی هم از آن مستثنی نیست. در این راستا، مدیریت اقتصادی جامعه

باید سه معیار کلیدی در نظام اقتصادی یعنی ارزش‌ها، ابزارها و مناسبات بین آنها را متناسب با فرهنگ و ارزش‌های بومی به درستی مورد توجه قرار داده و آنگاه به حرکتی جهادی برای نیل به اهداف آن همت گمارد.

فصل سوم

روش تحقیق

روش تحقیق و شیوه گردآوری اطلاعات

روش نمونه‌گیری در این پژوهش ترکیبی از نمونه‌گیری طبقه‌بندی متناسب (سه‌میه‌ای) و تصادفی سیستماتیک است.

بر اساس روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی متناسب، ابتدا از مناطق ۲۲گانه شهرداری تهران به صورت مساوی از هر منطقه افراد متأهل نسبت به جمعیت کل افراد آن منطقه انتخاب شد، سپس از طریق شماره تلفن‌هایی که در اختیار مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی قرار دارد، حجم نمونه در هر منطقه مشخص و به کمک روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک تعدادی از شماره تلفن‌ها را به صورت تصادفی انتخاب و تکمیل پرسشنامه‌ها به صورت مصاحبه تلفنی انجام شد. در صورت عدم همکاری و تمایل پاسخگو به تکمیل پرسشنامه با شماره تلفن‌های بعدی تماس گرفته می‌شد.

جامعه آماری (حوزه/ میدان تحقیق)

جامعه آمار مورد نظر این پژوهش، کل افراد با سواد ۲۵ سال و بالاتر مناطق ۲۲گانه شهر تهران هستند که از میان آنان تعداد هزار و ۶۶ نفر از طریق فرمول کوکران به عنوان نمونه انتخاب شدند.

حجم نمونه

حجم نمونه مقتضی به دو عامل کلیدی بستگی دارد: درجه دقت مورد نظر برای نمونه و میزان تغییر در جمعیت بر حسب خصوصیات اصلی مورد مطالعه (دواس، ۱۳۸۶: ۷۸). البته دقت مطلوب تنها عامل تعیین حجم نمونه نیست. حجم نهایی نمونه، مصالحه و توازن بین هزینه، دقت، وقت و تضمین بر خورداری از تعداد کافی برای تحلیل معنادار خرده گروه‌ها خواهد بود (همان: ۸۰). در انجام تحقیقات اجتماعی می‌توان حجم نمونه را بر فرض ناهمگنی جمعیت استوار کرد. یعنی می‌توان تصویری تقریبی از نحوه پاسخ دادن افراد به سؤال مورد نظر در تحقیق را داشته. بنابراین می‌توانیم حجم نمونه را بر حسب متغیری تعیین کنیم که در آن مورد احتمالاً بیشترین میزان ناهمگنی در نمونه وجود خواهد داشت (همان: ۸۱ - ۸۰). در این پژوهش برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شده و خطای نمونه گیری ۳ درصد در نظر گرفته شده است.

$$n = \frac{t^2 pq}{d^2} \div \left(1 + \frac{1}{N} \left(\frac{t^2 pq}{d^2} - 1 \right) \right) \cong 1066$$

p = احتمال وجود صفت در نمونه

q = احتمال عدم وجود صفت در نمونه

N = تعداد کل جامعه آماری

n = حجم نمونه

فصل سوم - روش تحقیق ■ ۴۷

اندازه متغیر در توزیع نرمال = t

درجه اطمینان = d (ضریب اطمینان)

$$p = 0/5 \quad q = 0/5 \quad d = 0/3 \quad t = 1/96 \quad N = 6/037/654$$

روش تحلیل اطلاعات

برای تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده از آمار توصیفی در قالب جداول یک‌بعدی،

چندبعدی و نمودار استفاده شده است.

فصل چهارم

یافته‌های تحقیق

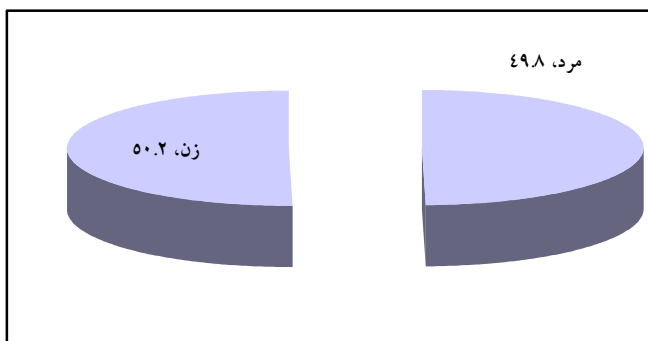

جنسیت

در جدول ۱ ملاحظه می‌شود که ۵۰/۲ درصد از پاسخگویان زن و ۴۹/۸ درصد مرد می‌باشند.

جدول ۱. توزیع پاسخگویان بر حسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
مرد	۵۰۱	۴۹/۶	۵۰/۲
زن	۴۹۷	۴۹/۲	۴۹/۸
بی‌پاسخ	۱۲	۱/۲	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

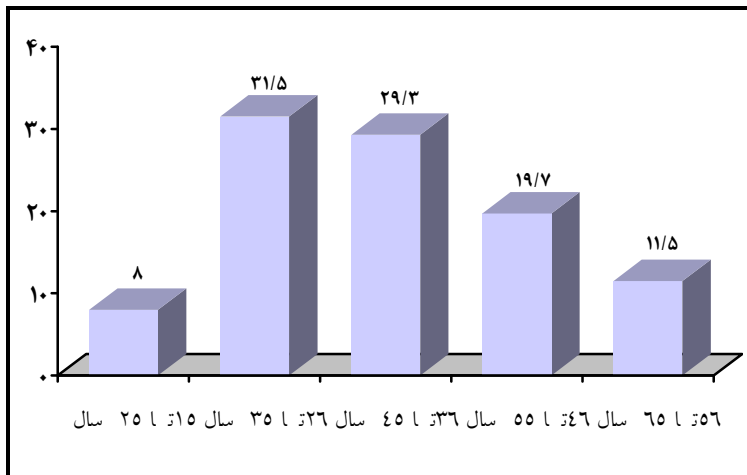
نمودار ۱. توزیع پاسخگویان بر حسب جنسیت

سن

در جدول ۲ ملاحظه می‌شود که ۳۱/۵ درصد از پاسخگویان بین سنین ۲۶ تا ۳۵ سال و تنها ۸ درصد از پاسخگویان در سنین ۱۵ تا ۲۵ سال هستند.

جدول ۲. توزیع پاسخگویان بر حسب سن

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	سن
۸	۷/۷	۷۸	۱۵ تا ۲۵ سال
۳۱/۵	۳۰/۶	۳۰۹	۲۶ تا ۳۵ سال
۲۹/۳	۲۸/۴	۲۸۷	۳۶ تا ۴۵ سال
۱۹/۷	۱۹/۱	۱۹۳	۴۶ تا ۵۵ سال
۱۱/۵	۱۱/۲	۱۱۳	۵۶ تا ۶۵ سال
—	۳	۳۰	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

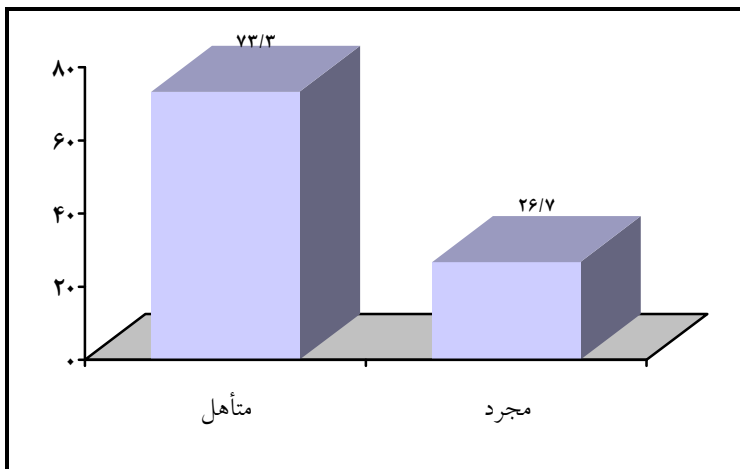
نمودار ۲. توزیع پاسخگویان بر حسب سن

وضعیت تأهل

در جدول ۳ ملاحظه می‌شود که ۷۳/۳ درصد از پاسخگویان متأهل و تنها ۲۶/۷ درصد از پاسخگویان مجرد هستند.

جدول ۳. توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت تاهل

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	سن
۷۳/۳	۷۲/۵	۷۳۲	متأهل
۲۶/۷	۲۶/۴	۲۶۷	مجرد
—	۱/۱	۱۱	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۳. توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت تاهل

تحصیلات

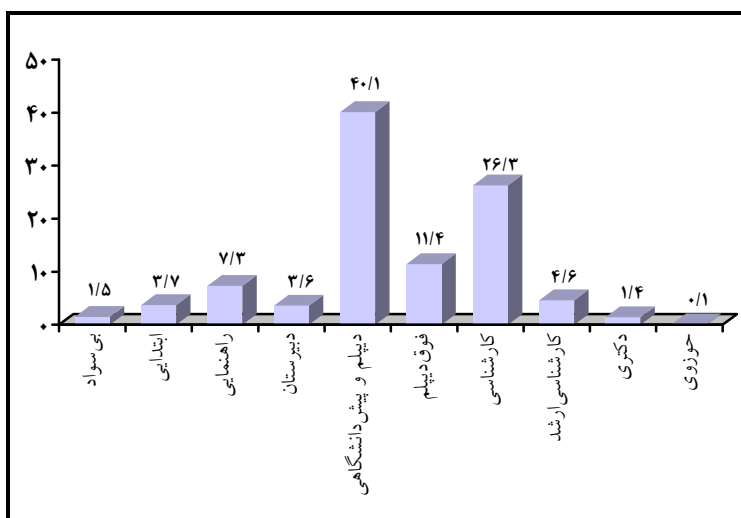
در جدول ۴ ملاحظه می‌شود که ۴۰/۱ درصد از پاسخگویان در مقطع تحصیلی دیپلم و پیش‌دانشگاهی قرار دارند، ۲۶/۳ درصد دارای مدرک کارشناسی و کمترین تعداد از پاسخگویان (۰/۱ درصد) دارای مدرک حوزوی هستند.

جدول ۴. توزیع پاسخگویان بر حسب تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
بی‌سواد	۱۵	۱/۵	۱/۵
ابتدایی	۳۷	۳/۷	۳/۷
راهنمایی	۷۴	۷/۳	۷/۳
دبیرستان	۳۶	۳/۶	۳/۶
دیپلم و پیش‌دانشگاهی	۴۰۴	۴۰	۴۰/۱

ادامه جدول ۴. توزیع پاسخگویان بر حسب تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
فوق دیپلم	۱۱۵	۱۱/۴	۱۱/۴
کارشناسی	۲۶۵	۲۶/۲	۲۶/۳
کارشناسی ارشد	۴۶	۴/۶	۴/۶
دکتری	۱۴	۱/۴	۱/۴
حوزوی	۱	۰/۱	۰/۱
بی پاسخ	۳	۰/۳	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۴. توزیع پاسخگویان بر حسب تحصیلات

فعالیت

در جدول ۵ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان (۳۰/۹ درصد) خانه‌دار و (۰/۲ درصد) دارای شغل وکالت یا قضاوت هستند.

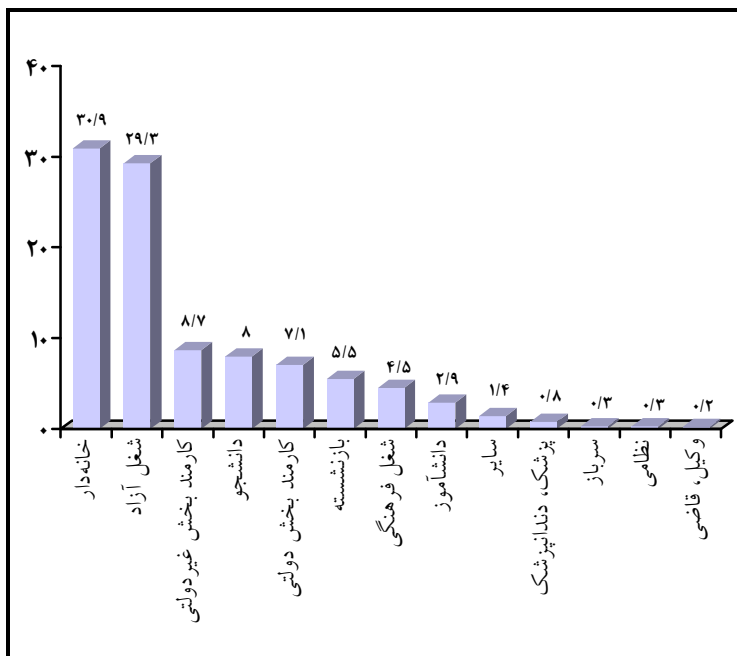
جدول ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب فعالیت

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	فعالیت
۳۰/۹	۲۹/۳	۲۹۶	خانه‌دار
۲۹/۳	۲۷/۷	۲۸۰	شغل آزاد
۸/۷	۸/۲	۸۳	کارمند بخش غیردولتی
۸	۷/۶	۷۷	دانشجو
۷/۱	۶/۷	۶۸	کارمند بخش دولتی
۵/۵	۵/۲	۵۳	بازنشسته
۴/۵	۴/۳	۴۳	شغل فرهنگی (معلم، دبیر و استاد دانشگاه)
۲/۹	۲/۸	۲۸	دانش آموز
۱/۴	۱/۳	۱۳	سایر
۰/۸	۰/۸	۸	پزشک، دندانپزشک، پرستار
۰/۳	۰/۳	۳	سرباز

ادامه جدول ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب فعالیت

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	فعالیت
۰/۳	۰/۳	۳	نظامی (ارتش، سپاه، نیروی نظامی)
۰/۲	۰/۲	۲	وکیل، قاضی
---	۵/۲	۵۳	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

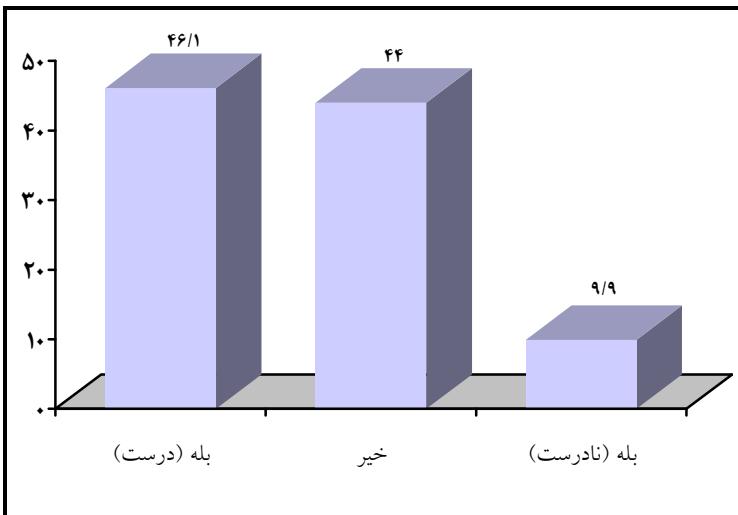
نمودار ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب فعالیت

اطلاع از شعار امسال (سال ۹۰)

در جدول ۶ ملاحظه می‌شود که در میان کسانی که اظهار اطلاع از شعار سال کرده‌اند، ۴۶/۱ درصد شعار امسال را درست بیان کردند و ۹/۹ درصد شعار امسال را نادرست بیان کردند. ۴۴ درصد نیز نسبت به اطلاع از شعار سال اظهار بی‌خبری کرده‌اند.

جدول ۶. توزیع پاسخگویان بر حسب اطلاع آنها از شعار سال

اطلاع از شعار سال	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
بله (درست)	۴۶۶	۴۶/۱	۴۶/۱
خیر	۴۴۴	۴۴	۴۴
بله (نادرست)	۱۰۰	۹/۹	۹/۹
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۶. توزیع پاسخگویان بر حسب اطلاع آنها از شعار سال

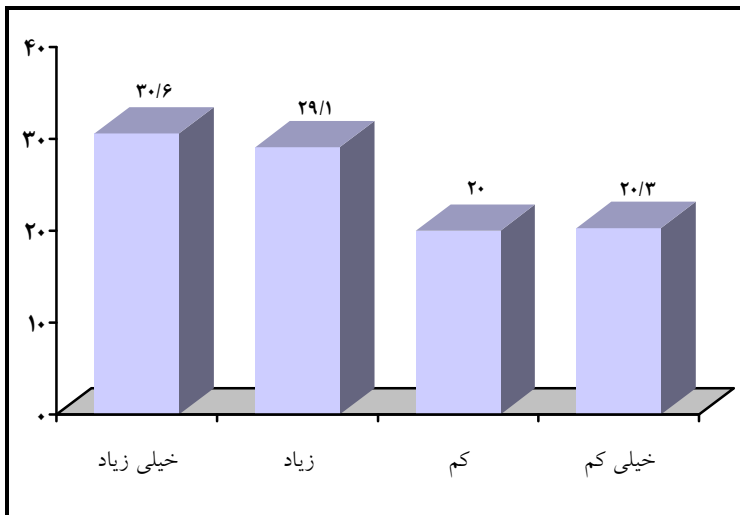
مناسب دانستن موضوع اقتصادی به عنوان شعار سال در این برهه زمانی

در جدول ۷ ملاحظه می‌شود که ۳۰/۶ درصد از پاسخگویان خیلی زیاد و ۲۹/۱ درصد به مقدار زیاد طرح شعار اقتصادی در این برهه زمانی را مناسب عنوان کرده‌اند. از طرفی ۲۰ درصد از پاسخگویان این تناسب را کم و ۲۰/۳ خیلی کم دانسته‌اند.

جدول ۷. مناسب دانستن موضوع اقتصادی به عنوان شعار سال

در این برهه زمانی

تا چه حد مطرح شدن موضوع اقتصادی را به عنوان شعار سال در این برهه زمانی به‌جا می‌دانید؟	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
خیلی زیاد	۳۰۲	۲۹/۹	۳۰/۶
زیاد	۲۸۷	۲۸/۴	۲۹/۱
کم	۱۹۷	۱۹/۵	۲۰
خیلی کم	۲۰۰	۱۹/۸	۲۰/۳
بی‌پاسخ	۲۴	۲/۴	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۷. مناسب دانستن موضوع اقتصادی به عنوان شعار سال در این برهه زمانی

مهم‌ترین مخاطب شعار جهاد اقتصادی

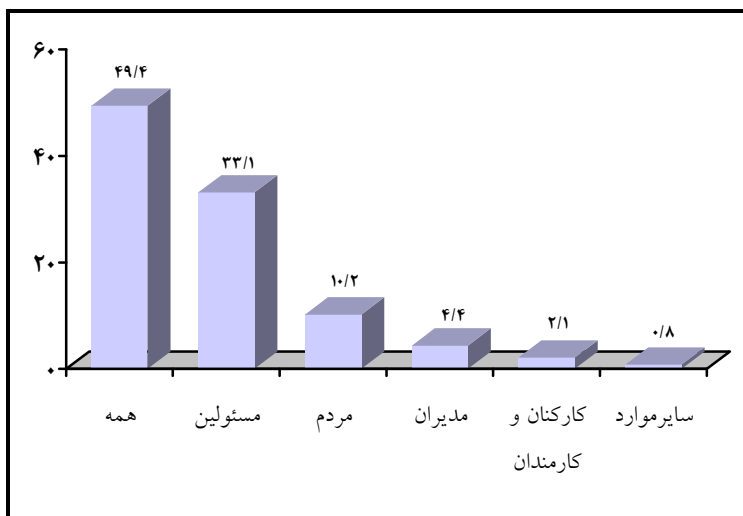
در جدول ۸ ملاحظه می‌شود که ۴۹/۴ درصد پاسخگویان یعنی همه قشرها اعم از مسئولان، مردم، مدیران و کارکنان و کارمندان را مخاطب شعار جهاد اقتصادی می‌دانستند و کمترین تعداد یعنی ۰/۸ درصد پاسخ سایر موارد اعم از نخبگان و فعالان سیاسی و ... را مخاطب شعار جهاد اقتصادی می‌دانند.

جدول ۸. مهم‌ترین مخاطب شعار جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مهم‌ترین مخاطب شعار جهاد اقتصادی
۴۹/۴	۴۸/۸	۴۹۳	همه
۳۳/۱	۳۲/۷	۳۳۰	مسئولین
۱۰/۲	۱۰/۱	۱۰۲	مردم

ادامه جدول ۸. مهم‌ترین مخاطب شعار جهاد اقتصادی

مهم‌ترین مخاطب شعار جهاد اقتصادی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
مدیران	۴۴	۴/۴	۴/۴
کارکنان و کارمندان	۲۱	۲/۱	۲/۱
سایر موارد	۸	۰/۸	۰/۸
بی‌پاسخ	۱۲	۱/۲	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۸. مهم‌ترین مخاطب شعار جهاد اقتصادی

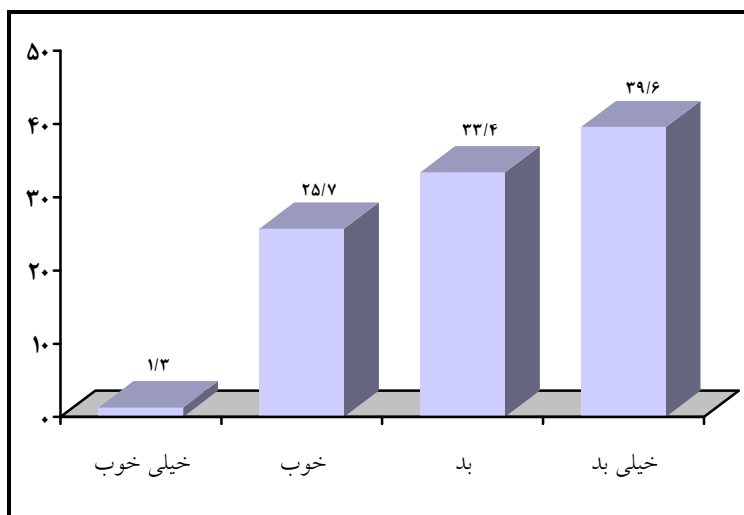
ارزیابی وضعیت اقتصادی کشور

در جدول ۹ ملاحظه می‌شود که ۳۹/۶ درصد از پاسخگویان وضعیت اقتصادی

کشور را خیلی بد، ۳۳/۴ درصد این وضعیت را بد، ۲۵/۷ درصد خوب و ۱/۳ درصد نیز وضعیت اقتصادی کشور را خیلی خوب می‌دانند.

جدول ۹. ارزیابی وضعیت اقتصادی کشور

وضعیت اقتصادی کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
خیلی خوب	۱۳	۱/۳	۱/۳
خوب	۲۵۷	۲۵/۴	۲۵/۷
بد	۳۳۴	۳۳/۱	۳۳/۴
خیلی بد	۳۹۶	۳۹/۲	۳۹/۶
بی‌پاسخ	۱۰	۱	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۹. ارزیابی وضعیت اقتصادی کشور

علت طرح شعار امسال

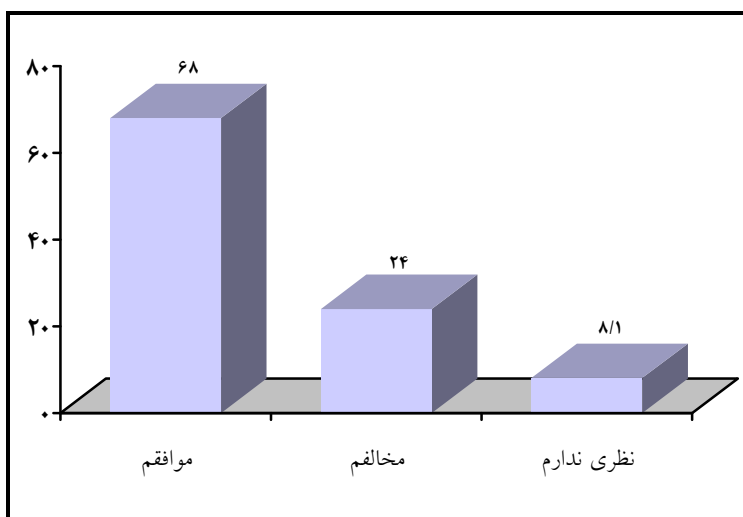
«وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی»؛ علت طرح شعار امسال

در جدول ۱۰ ملاحظه می‌شود که ۶۸ درصد از پاسخگویان با انتخاب گزینه

«وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی» به عنوان علت طرح شعار امسال موافقت.

جدول ۱۰. «وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی»؛ علت طرح شعار امسال

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی
۶۸	۶۷/۶	۶۸۳	موافقم
۲۴	۲۳/۹	۲۴۱	مخالفم
۸/۱	۸	۸۱	نظری ندارم
—	۰/۵	۵	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

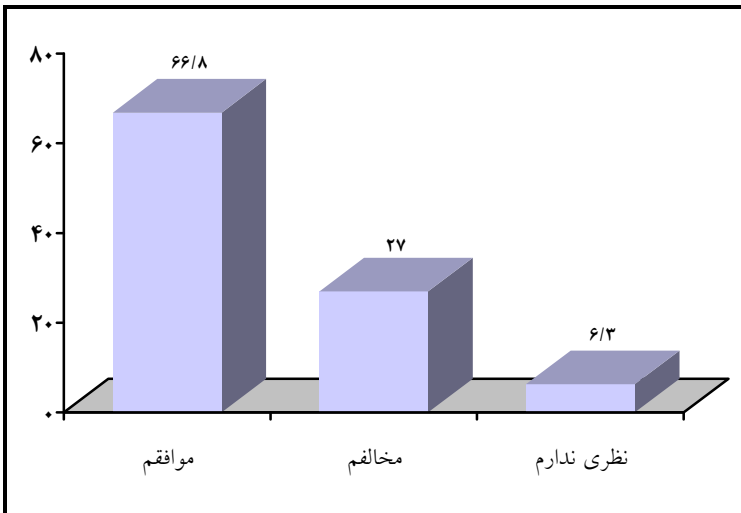
نمودار ۱۰. «وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی»؛ علت طرح شعار امسال

«عقب بودن کشور از اهداف اقتصادی اش»؛ علت طرح شعار امسال

در جدول ۱۱ ملاحظه می شود که ۶۶/۸ درصد از پاسخگویان با انتخاب گزینه «عقب بودن کشور از اهداف اقتصادی» به عنوان علت طرح شعار امسال موافقت کردند.

جدول ۱۱. «عقب بودن کشور از اهداف اقتصادی اش»؛ علت طرح شعار امسال

عقب بودن کشور از اهداف اقتصادی اش	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
موافقم	۶۷۳	۶۶/۶	۶۶/۸
مخالفم	۲۷۲	۲۶/۹	۲۷
نظری ندارم	۶۳	۶/۲	۶/۳
بی پاسخ	۲	۰/۲	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۱۱. «عقب بودن کشور از اهداف اقتصادی اش»؛ علت طرح شعار امسال

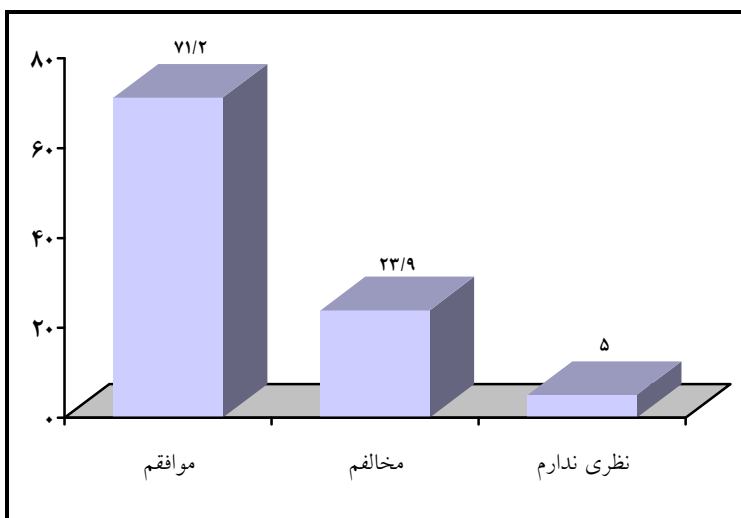

«مقایله با تحریم‌ها»؛ علت طرح شعار امسال

در جدول ۱۲ ملاحظه می‌شود که ۶۶/۸ درصد از پاسخگویان با انتخاب گزینه «مقایله با تحریم‌ها» به عنوان علت طرح شعار امسال موافقت کردند.

جدول ۱۲. «مقایله با تحریم‌ها»؛ علت طرح شعار امسال

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مقایله با تحریم‌ها
۷۱/۲	۶۷/۹	۶۸۶	موافقم
۲۳/۹	۲۲/۸	۲۳۰	مخالفم
۵	۴/۸	۴۸	نظری ندارم
—	۴/۶	۴۶	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۱۲. «مقایله با تحریم‌ها»؛ علت طرح شعار امسال

«حرکت دادن سریع تر کشور در رسیدن به اهدافش»؛ علت طرح شعار امسال

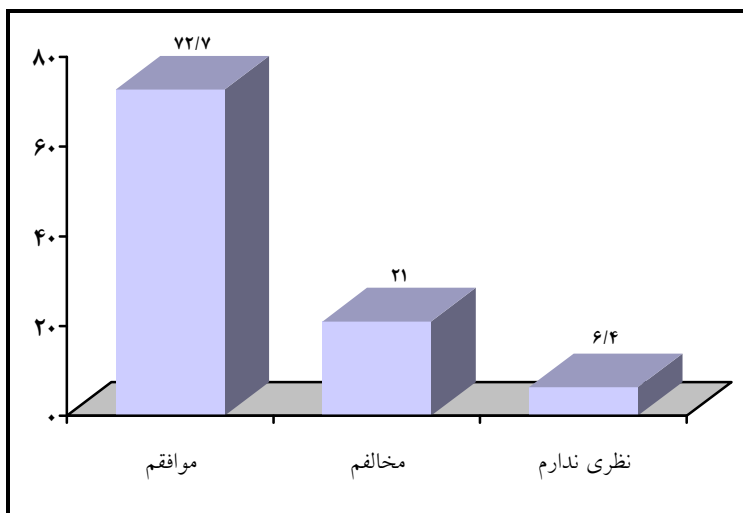
در جدول ۱۳ ملاحظه می شود که ۷۲/۷ درصد از پاسخگویان با انتخاب گزینه

«حرکت دادن سریع تر کشور در رسیدن به اهدافش» به عنوان علت طرح شعار امسال

موافقت.

جدول ۱۳. «حرکت دادن سریع تر کشور در رسیدن به اهدافش»؛ علت طرح شعار امسال

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	حرکت دادن سریع تر کشور در رسیدن به اهدافش
۷۲/۷	۷۲/۵	۷۳۲	موافقم
۲۱	۲۰/۹	۲۱۱	مخالفم
۶/۴	۶/۳	۶۴	نظری ندارم
—	۰/۳	۳	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

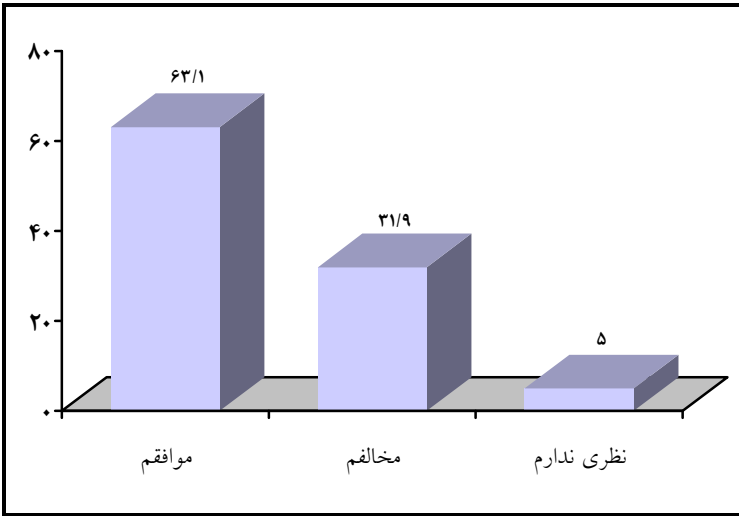
نمودار ۱۳. «حرکت دادن سریع تر کشور در رسیدن به اهدافش»؛ علت طرح شعار امسال

«مهم‌تر جلوه‌دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل»؛ علت طرح شعار امسال

در جدول ۱۴ ملاحظه می‌شود که ۶۳/۱ درصد از پاسخگویان با انتخاب گزینه «مهم‌تر جلوه‌دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل» به عنوان علت طرح شعار امسال موافقت کردند.

جدول ۱۴. «مهم‌تر جلوه‌دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل»؛
علت طرح شعار امسال

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مهم‌تر جلوه‌دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل
۶۳/۱	۶۲/۸	۶۳۴	موافقم
۳۱/۹	۳۱/۸	۳۲۱	مخالفم
۵	۵	۵۰	نظری ندارم
—	۰/۵	۵	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۱۴. «مهم تر جلوه دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل»؛

علت طرح شعار امسال

«کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی»؛ علت طرح شعار امسال

در جدول ۱۵ ملاحظه می شود که ۶۴/۹ درصد از پاسخگویان با انتخاب گزینه «کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی» به عنوان علت طرح شعار امسال موافقت کردند.

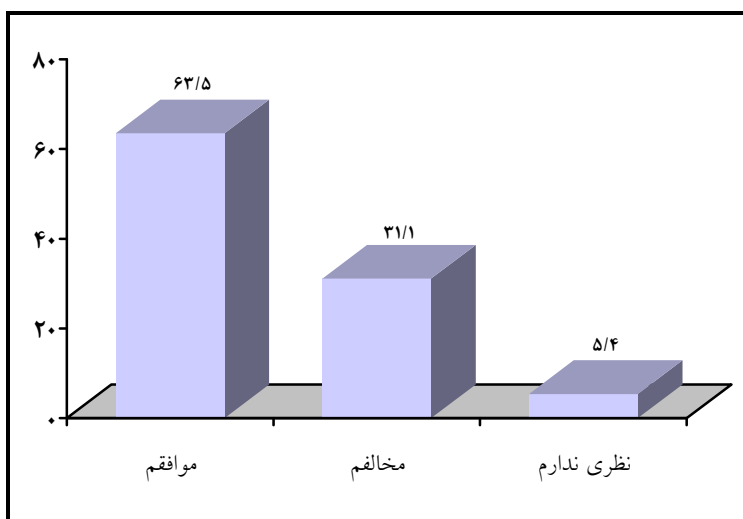
جدول ۱۵. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب

«کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی»؛ علت طرح شعار امسال

کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
موافقم	۶۴۱	۶۳/۵	۶۴/۹
مخالفم	۳۱۴	۳۱/۱	۳۱/۸
نظری ندارم	۳۲	۳/۲	۳/۲

ادامه جدول ۱۵. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب
«کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی»؛ علت طرح شعار امسال

کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
بی پاسخ	۲۳	۲/۲	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

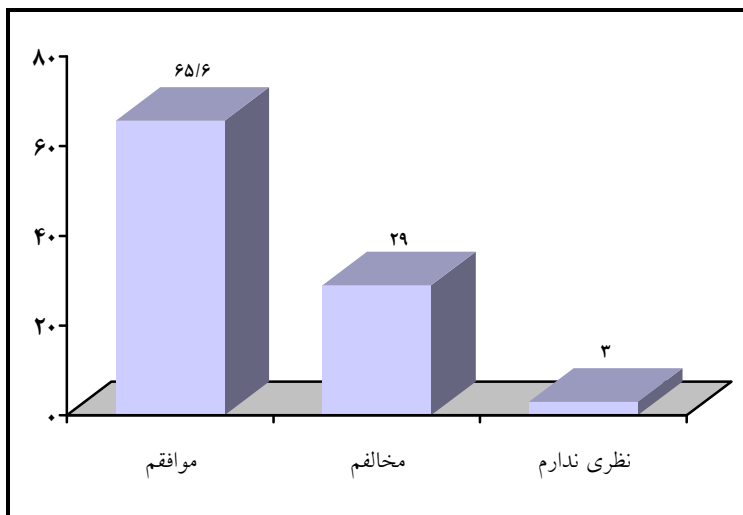
نمودار ۱۵. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب
«کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی»؛ علت طرح شعار امسال

«بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم»؛ علت طرح شعار امسال

در جدول ۱۶ ملاحظه می‌شود که ۶۷/۲ درصد از پاسخگویان با انتخاب گزینه «بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم» به عنوان علت طرح شعار امسال موافقت کردند.

جدول ۱۶. «بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم»: علت طرح شعار امسال

بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
موافقم	۶۶۳	۶۵/۶	۶۷/۲
مخالفم	۲۹۳	۲۹	۲۹/۷
نظری ندارم	۳۰	۳	۳
بی پاسخ	۲۴	۲/۴	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۱۶. «بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم»: علت طرح شعار امسال

بررسی علت طرح شعار سال بر اساس میزان موافقت افراد

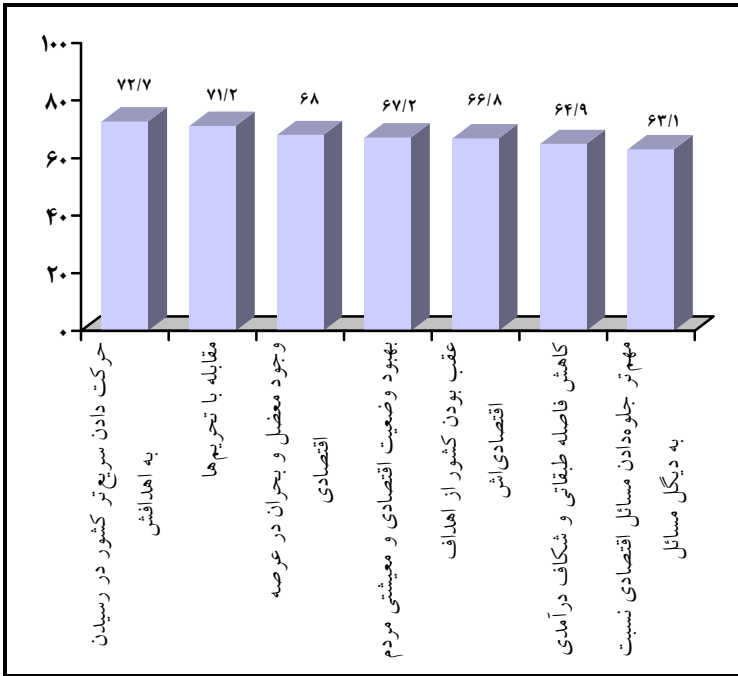
همانطور که در جدول ۱۷ مشاهده می شود، تمامی موارد بیان شده بالای ۵۰

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۷۱

درصد موافقت پاسخگویان را دربرداشته است که در این میان بیشترین مقدار متعلق به گزینه «حرکت دادن سریع‌تر کشور در رسیدن به اهدافش» و کمترین میزان متعلق به گزینه «مهم‌تر جلوه‌دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل» است.

جدول ۱۷. بررسی علت طرح شعار سال بر اساس میزان موافقت افراد

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	علت طرح شعار امسال
۷۲/۷	۷۲/۵	۷۳۲	حرکت دادن سریع‌تر کشور در رسیدن به اهدافش
۷۱/۲	۶۷/۹	۶۸۶	مقابله با تحریم‌ها
۶۸	۶۷/۶	۶۸۳	وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی
۶۷/۲	۶۵/۶	۶۶۳	بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم
۶۶/۸	۶۶/۶	۶۷۳	عقب بودن کشور از اهداف اقتصادی‌اش
۶۴/۹	۶۳/۵	۶۴۱	کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی
۶۳/۱	۶۲/۸	۶۳۴	مهم‌تر جلوه دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل

نمودار ۱۷. بررسی علت طرح شعار سال بر اساس میزان موافقت افراد

اولویت‌های جهاد اقتصادی در زمینه‌ها و برنامه‌های مختلف

زمینه‌ها

در بخش صنعت

در جدول ۱۸ ملاحظه می‌شود که ۸۲/۴ درصد از پاسخ‌گویان کار در زمینه

«صنعت» را دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می‌دانند.

جدول ۱۸. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب

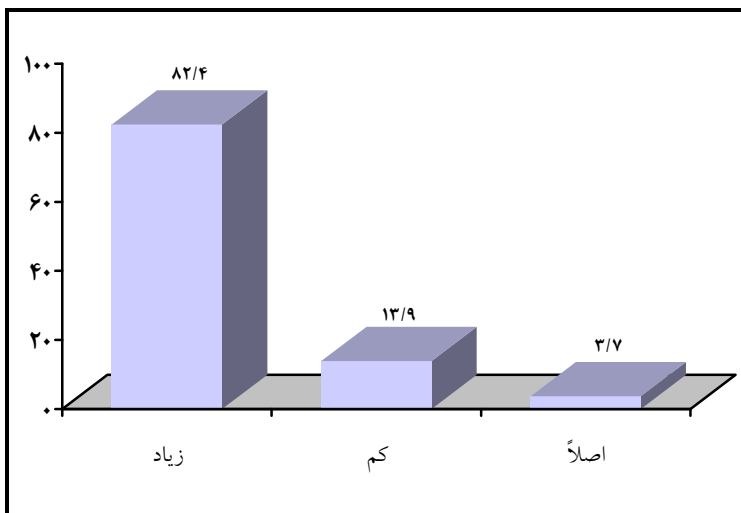
اولویت «صنعت» در جهاد اقتصادی

صنعت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۸۲۱	۸۱/۳	۸۲/۴

ادامه جدول ۱۸. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب اولویت «صنعت» در جهاد اقتصادی

صنعت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
کم	۱۳۸	۱۳/۷	۱۳/۹
اصلاً	۳۷	۳/۷	۳/۷
بی پاسخ	۱۴	۱/۴	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۱۸. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب اولویت «صنعت» در جهاد اقتصادی

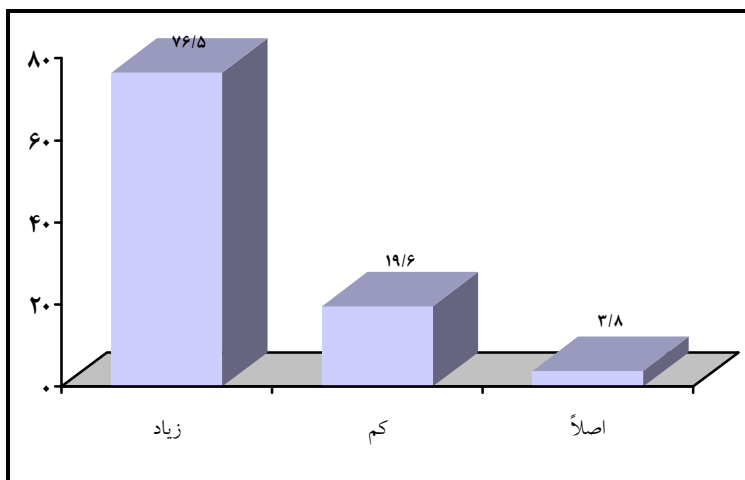
در بخش امور عمرانی و زیربنایی

در جدول ۱۹ ملاحظه می‌شود که ۷۶/۵ درصد از پاسخگویان کار در زمینه

«امور عمرانی و زیربنایی» را دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می‌دانند.

جدول ۱۹. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب اولویت «امور عمرانی و زیربنایی» در جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	عمرانی و زیربنایی
۷۶/۵	۷۵/۲	۷۶۰	زیاد
۱۹/۶	۱۹/۳	۱۹۵	کم
۳/۸	۳/۸	۳۸	اصلاً
---	۱/۷	۱۷	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

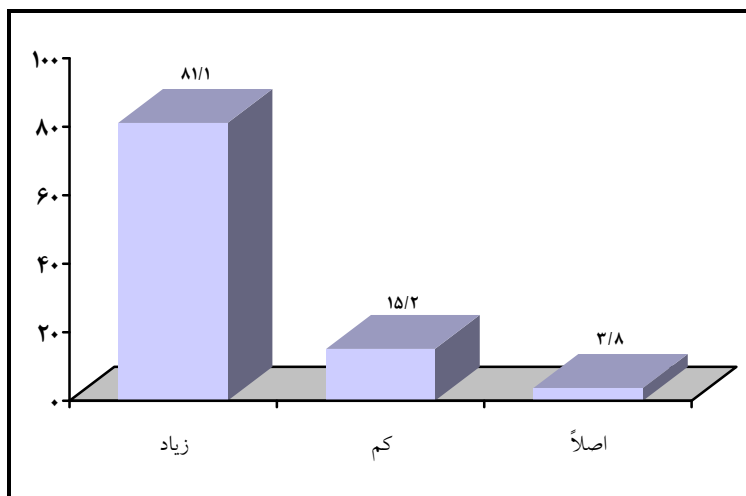
نمودار ۱۹. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب «امور عمرانی و زیربنایی» در جهاد اقتصادی

در بخش کشاورزی

در جدول ۲۰ ملاحظه می‌شود که ۸۱/۱ درصد از پاسخگویان کار در زمینه «کشاورزی» را دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می‌دانند.

جدول ۲۰. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب اولویت «کشاورزی» در جهاد اقتصادی

کشاورزی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۷۹۹	۷۹/۱	۸۱/۱
کم	۱۵۰	۱۴/۹	۱۵/۲
اصلاً	۳۶	۳/۶	۳/۷
بی‌پاسخ	۲۵	۲/۵	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

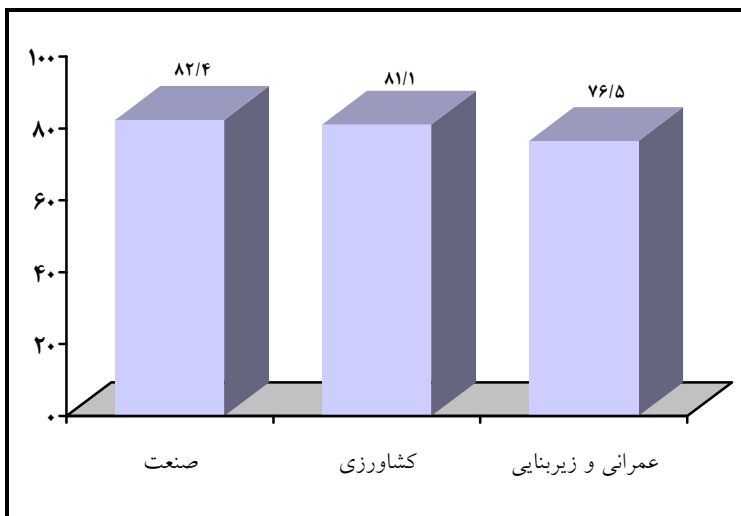
نمودار ۲۰. مقایسه توزیع پاسخگویان بر حسب اولویت «کشاورزی» در جهاد اقتصادی

اولویت‌های جهاد اقتصادی در زمینه‌های مختلف

همانطور که در جدول ۲۱ مشاهده می‌شود، از دیدگاه پاسخگویان تمامی سه زمینه مطرح شده دارای اولویت بالایی در خصوص جهاد اقتصادی هستند، که در این میان بخش «صنعت» با بیشترین درصد موافقت، در رده نخست این اولویت می‌باشد.

جدول ۲۱. اولویت‌های جهاد اقتصادی در زمینه‌های مختلف

اولویت‌های جهاد اقتصادی در زمینه‌های مختلف	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
صنعت	۸۲۱	۸۱/۳	۸۲/۴
کشاورزی	۷۹۹	۷۹/۱	۸۱/۱
عمرانی و زیربنایی	۷۶۰	۷۵/۲	۷۶/۵

نمودار ۲۱. اولویت‌های جهاد اقتصادی در زمینه‌های مختلف

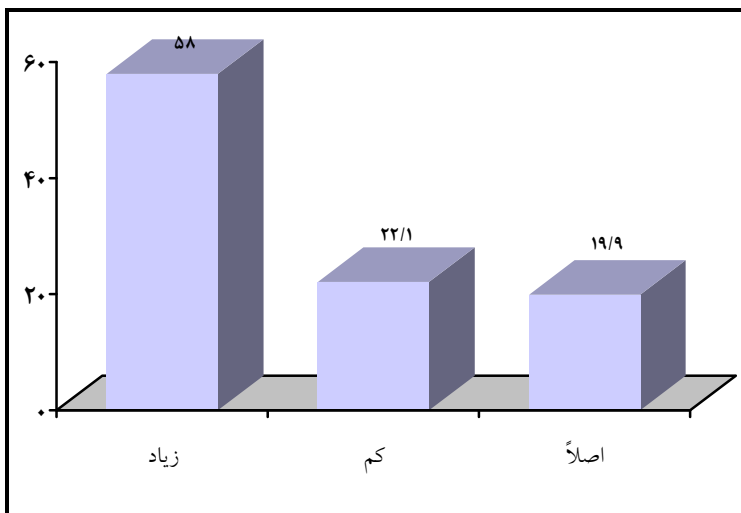
برنامه‌ها

برنامه هدفمند کردن یارانه‌ها

در جدول ۲۲ ملاحظه می‌شود که ۵۸ درصد از پاسخگویان «برنامه هدفمند کردن یارانه‌ها» را دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می‌دانند.

جدول ۲۲. میزان اولویت «برنامه هدفمند کردن یارانه» در جهاد اقتصادی

برنامه هدفمند کردن یارانه	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۵۳۶	۵۳/۱	۵۸
کم	۲۰۴	۲۰/۲	۲۲/۱
اصلاً	۱۸۴	۱۸/۲	۱۹/۹
بی‌پاسخ	۸۶	۸/۵	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

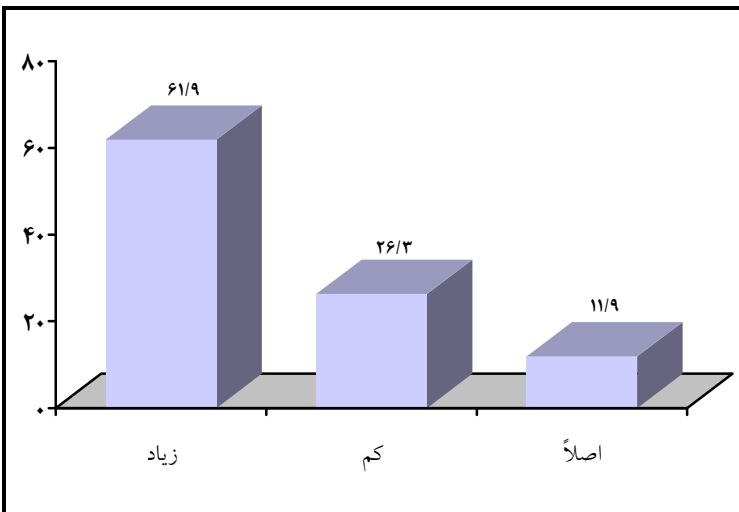
نمودار ۲۲. میزان اولویت «برنامه هدفمند کردن یارانه» در جهاد اقتصادی

توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی

در جدول ۲۳ ملاحظه می‌شود که ۶۱/۹ درصد از پاسخگویان «توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی» را دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می‌دانند.

جدول ۲۳. میزان اولویت «توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی» در جهاد اقتصادی

توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۵۳۲	۵۲/۷	۶۱/۹
کم	۲۲۶	۲۲/۴	۲۶/۳
اصلاً	۱۰۲	۱۰/۱	۱۱/۹
بی‌پاسخ	۱۵۰	۱۴/۹	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

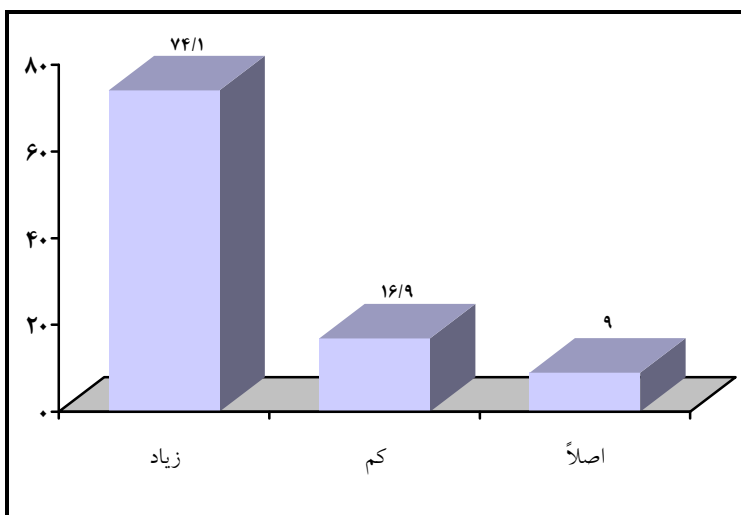
نمودار ۲۳. میزان اولویت «توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی» در جهاد اقتصادی

کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی

در جدول ۲۴ ملاحظه می‌شود که ۷۴/۱ درصد از پاسخگویان «کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی» را دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می‌دانند.

جدول ۲۴. میزان اولویت «کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی» در جهاد اقتصادی

کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۷۲۶	۷۱/۹	۷۴/۱
کم	۱۶۶	۱۶/۴	۱۶/۹
اصلاً	۸۸	۸/۷	۹
بی‌پاسخ	۳۰	۳	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۲۴. میزان اولویت «کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی» در جهاد اقتصادی

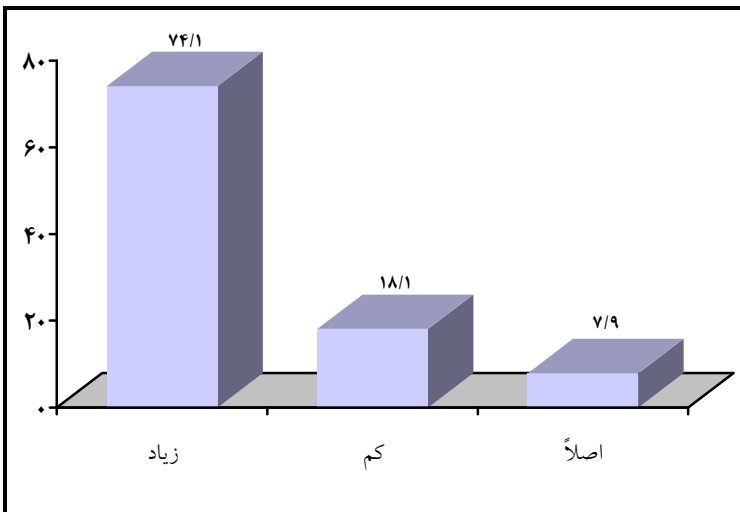
اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور

در جدول ۲۵ ملاحظه می شود که ۷۴/۱ درصد از پاسخگویان «اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور» را دارای اولویت در بحث جهاد اقتصادی می دانند.

جدول ۲۵. میزان اولویت «اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور»

در جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور
۷۴/۱	۶۷	۶۷۷	زیاد
۱۸/۱	۱۶/۳	۱۶۵	کم
۷/۹	۷/۱	۷۲	اصلاً
—	۹/۵	۹۶	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۲۵. میزان «اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور» در جهاد اقتصادی

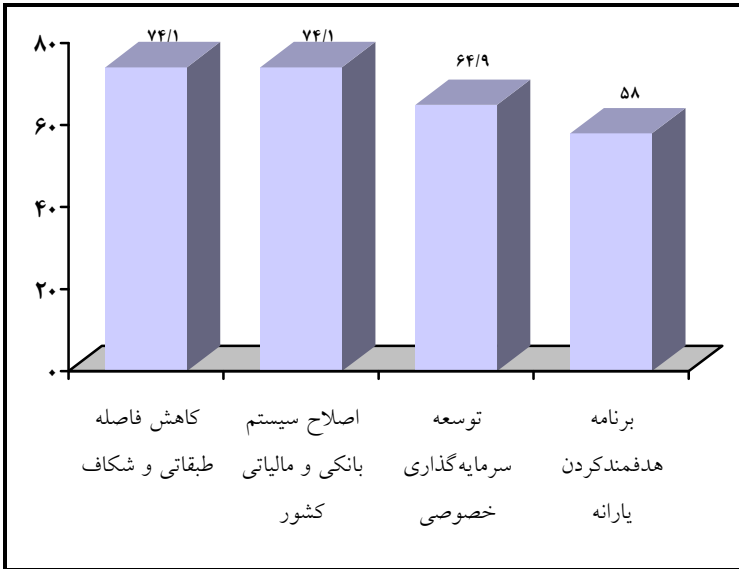

اولویت‌های جهاد اقتصادی در برنامه‌های مختلف

همانطور که در جدول ۲۶ مشاهده می‌شود، تمامی گزینه‌های مطرح‌شده به عنوان اولویت جهاد اقتصادی بالای ۵۰ درصد موافقت گزینه «زیاد» را به همراه داشته است که در این حال بیشترین درصد متعلق به گزینه «کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی» و کمترین گزینه متعلق به گزینه «هدفمند کردن یارانه» می‌باشد.

جدول ۲۶. اولویت‌های جهاد اقتصادی در برنامه‌های مختلف

اولویت‌های جهاد اقتصادی در برنامه‌های مختلف	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی	۷۲۶	۷۱/۹	۷۴/۱
اصلاح سیستم بانکی و مالیاتی کشور	۶۷۷	۶۷	۷۴/۱
توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی	۵۳۲	۵۲/۷	۶۱/۹
برنامه هدفمند کردن یارانه	۵۳۶	۵۳/۱	۵۸

نمودار ۲۶. اولویت‌های جهاد اقتصادی در برنامه‌های مختلف

بررسی مهم‌ترین شرایط در تحقق جهاد اقتصادی

اهمیت داشتن روحیه جهادی در تحقق جهاد اقتصادی

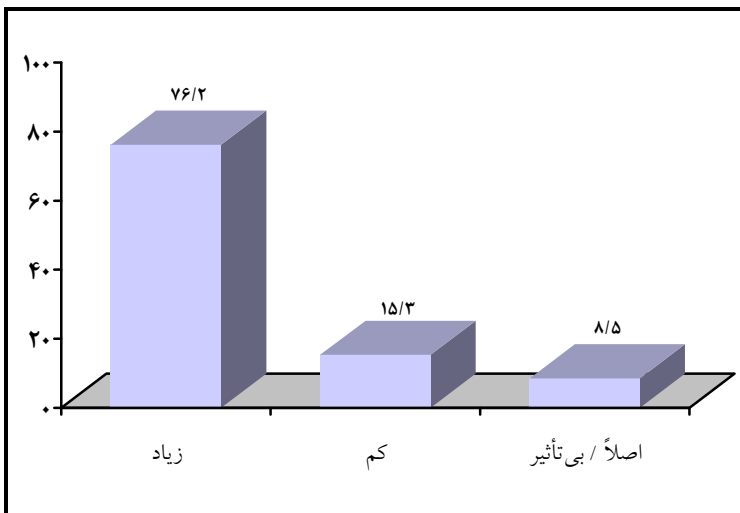
در جدول ۲۷ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۷۶/۲ درصد اهمیت زیادی به داشتن روحیه جهادی در تحقق جهاد اقتصادی و کمترین تعداد یعنی ۱۵/۳ درصد اهمیت کمی به داشتن روحیه جهادی در تحقق جهاد اقتصادی داده‌اند.

جدول ۲۷. اهمیت داشتن روحیه جهادی در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	داشتن روحیه جهادی را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۷۶/۲	۷۰/۹	۷۱/۶	زیاد

ادامه جدول ۲۷. اهمیت داشتن روحیه جهادی در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	داشتن روحیه جهادی را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۱۵/۳	۱۴/۳	۱۴۴	کم
۸/۵	۷/۹	۸۰	اصلاً / بی تأثیر
—	۶/۹	۷۰	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۲۷. اهمیت داشتن روحیه جهادی در تحقق جهاد اقتصادی

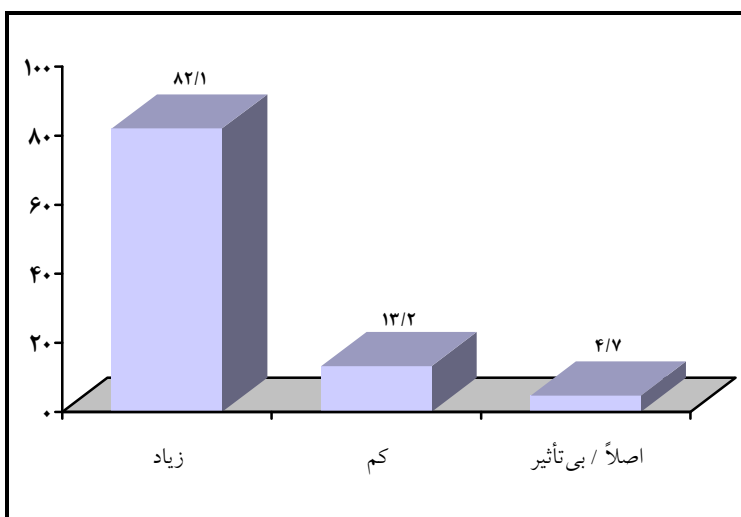
اهمیت حفظ اتحاد و انسجام ملی در تحقق جهاد اقتصادی

در جدول ۲۸ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۸۲/۱ درصد

اهمیت زیادی به حفظ اتحاد و انسجام ملی در تحقق جهاد اقتصادی داده‌اند و کمترین تعداد یعنی ۴/۷ درصد اصلاً به حفظ اتحاد و انسجام ملی در تحقق جهاد اقتصادی نداده‌اند.

جدول ۲۸. اهمیت حفظ اتحاد و انسجام ملی در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	حفظ اتحاد و انسجام ملی را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۸۲/۱	۷۴/۷	۷۵۴	زیاد
۱۳/۲	۱۲	۱۲۱	کم
۴/۷	۴/۳	۴۳	اصلاً / بی‌تأثیر
—	۹۰/۹	۹۱۸	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

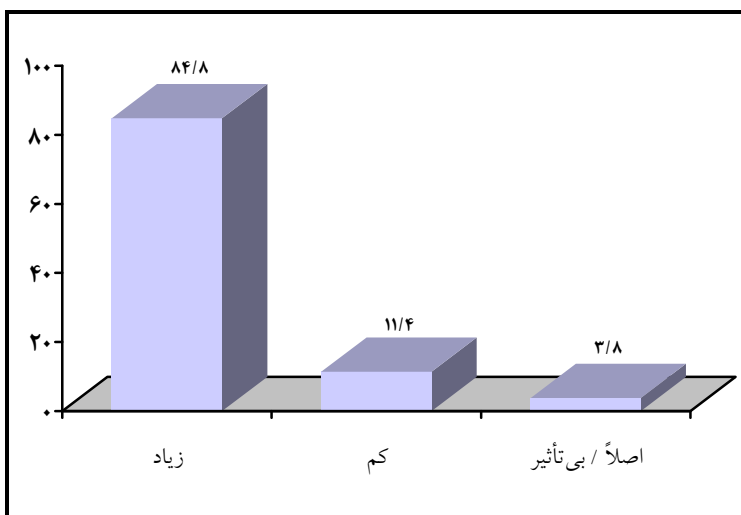
نمودار ۲۸. اهمیت حفظ اتحاد و انسجام ملی در تحقق جهاد اقتصادی

اهمیت مشارکت مردم در تحقق جهاد اقتصادی

در جدول ۲۹ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۸۴/۸ درصد اهمیت زیادی به مشارکت مردم در تحقق جهاد اقتصادی داده‌اند و کمترین تعداد یعنی ۳/۸ درصد اصلاً به مشارکت مردم در تحقق جهاد اقتصادی اهمیت نداده‌اند.

جدول ۲۹. اهمیت مشارکت مردم در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مشارکت مردم را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۸۴/۸	۸۰/۳	۸۱۱	زیاد
۱۱/۴	۱۰/۸	۱۰۹	کم
۳/۸	۳/۶	۳۶	اصلاً / بی‌تأثیر
—	۵/۳	۵۴	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

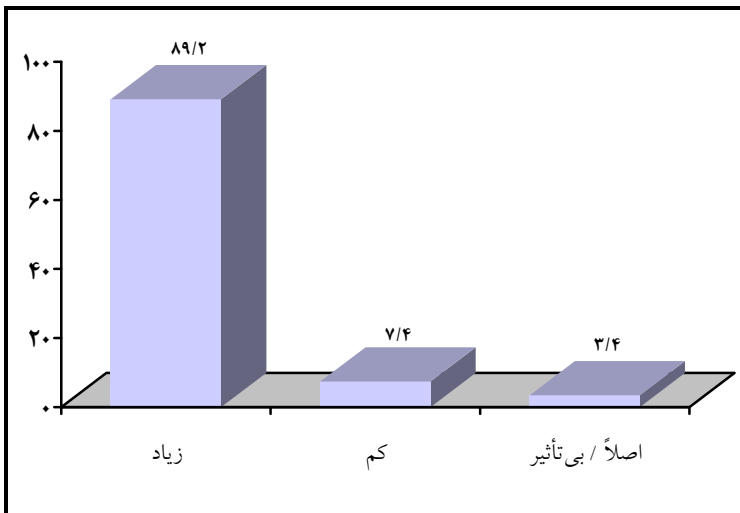
نمودار ۲۹. اهمیت مشارکت مردم در تحقق جهاد اقتصادی

اهمیت امید به لطف و عنایت خداوند کریم در تحقق جهاد اقتصادی

در جدول ۳۰ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۸۹/۲ درصد اهمیت زیادی به امید به لطف و عنایت خداوند کریم در تحقق جهاد اقتصادی داده‌اند و کمترین تعداد یعنی ۳/۴ درصد اصلاً به امید به لطف و عنایت خداوند کریم در تحقق جهاد اقتصادی اهمیت نداده‌اند.

جدول ۳۰. اهمیت امید به لطف و عنایت خداوند کریم
در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	امید به لطف و عنایت خداوند کریم را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۸۹/۲	۸۴/۴	۸۵۲	زیاد
۷/۴	۷	۷۱	کم
۳/۴	۳/۲	۳۲	اصلاً / بی‌تأثیر
—	۵/۴	۵۵	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۳۰. اهمیت امید به لطف و عنایت خداوند کریم در تحقق جهاد اقتصادی

اهمیت حمایت از دولت در تحقق جهاد اقتصادی

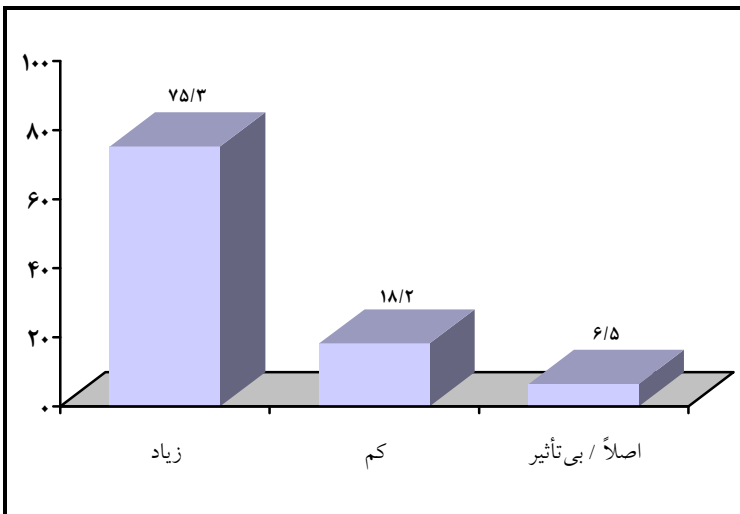
در جدول ۳۱ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۷۵/۳ درصد اهمیت زیادی به حمایت از دولت در تحقق جهاد اقتصادی داده‌اند و کمترین تعداد یعنی ۶/۵ درصد اصلاً به حمایت از دولت در تحقق جهاد اقتصادی اهمیت نداده‌اند.

جدول ۳۱. اهمیت حمایت از دولت در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	حمایت از دولت را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۷۵/۳	۷۳/۴	۷۴۱	زیاد
۱۸/۲	۱۷/۷	۱۷۹	کم
۶/۵	۶/۳	۶۴	اصلاً / بی تأثیر

ادامه جدول ۳۱. اهمیت حمایت از دولت در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	حمایت از دولت را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می دانید؟
—	۲/۶	۲۶	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۳۱. اهمیت حمایت از دولت در تحقق جهاد اقتصادی

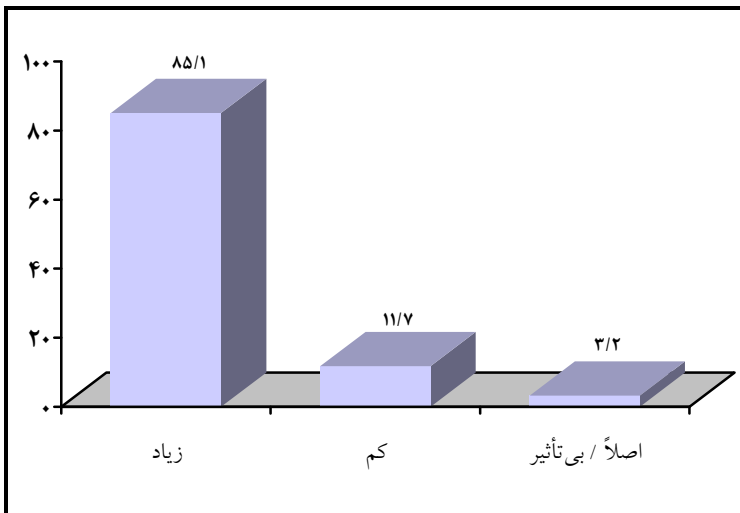
اهمیت حضور کارآمد در صحنه‌های بین‌المللی در تحقق جهاد اقتصادی

در جدول ۳۲ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۸۵/۱ درصد اهمیت زیادی به حضور کارآمد در صحنه‌های بین‌المللی در تحقق جهاد اقتصادی داده‌اند و کمترین تعداد یعنی ۳/۲ درصد اصلاً به حضور کارآمد در صحنه‌های بین‌المللی در تحقق جهاد اقتصادی اهمیت نداده‌اند.

جدول ۳۲. اهمیت حضور کارآمد در صحنه‌های بین‌المللی
در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	حضور کارآمد در صحنه‌های بین‌المللی را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۸۵/۱	۷۵/۸	۷۶۶	زیاد
۱۱/۷	۱۰/۴	۱۰۵	کم
۳/۲	۲/۹	۲۹	اصلاً / بی‌تأثیر
—	۱۰/۹	۱۱۰	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

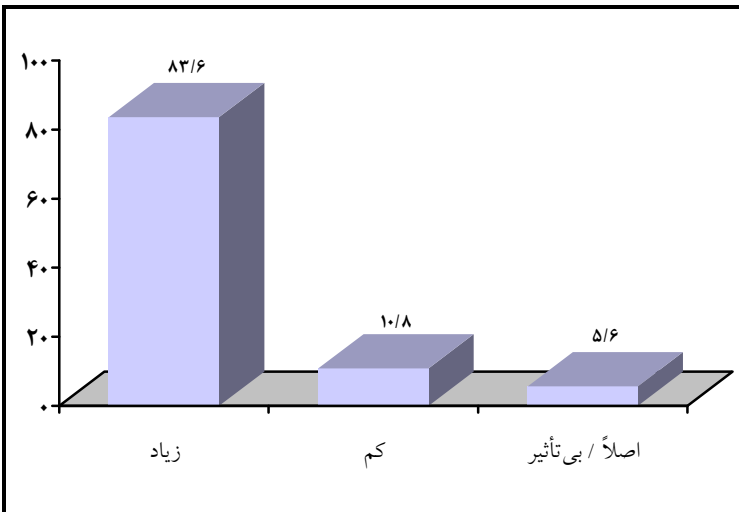
نمودار ۳۲. اهمیت حضور کارآمد در صحنه‌های بین‌المللی
در تحقق جهاد اقتصادی

اهمیت امید به آینده در تحقق جهاد اقتصادی

در جدول ۳۳ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۸۳/۶ درصد اهمیت زیاد داده‌اند و کمترین تعداد یعنی ۵/۶ درصد اصلاً به امید به آینده در تحقق جهاد اقتصادی اهمیت نداده‌اند.

جدول ۳۳. اهمیت امید به آینده در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	امید به آینده را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۸۳/۶	۷۵/۸	۱۳۶	زیاد
۱۰/۸	۹/۸	۹۹	کم
۵/۶	۵	۵۱	اصلاً / بی‌تأثیر
—	۹/۳	۹۴	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۳۳. اهمیت امید به آینده در تحقق جهاد اقتصادی

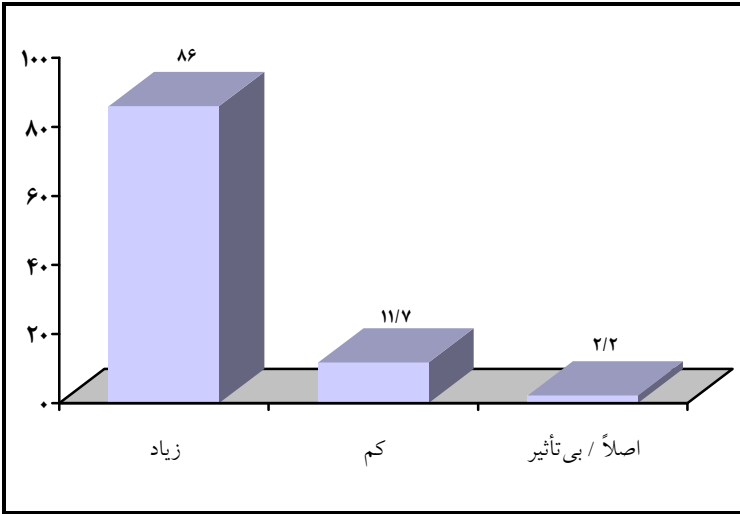
اهمیت افزایش بینش، دانش و مهارت مردم در تحقق جهاد اقتصادی

در جدول ۳۴ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۸۶ درصد اهمیت زیادی به افزایش بینش، دانش و مهارت مردم در تحقق جهاد اقتصادی داده‌اند و کمترین تعداد یعنی ۲/۲ درصد اصلاً به افزایش بینش، دانش و مهارت مردم در تحقق جهاد اقتصادی اهمیت نداده‌اند.

جدول ۳۴. اهمیت افزایش بینش، دانش و مهارت مردم

در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	افزایش بینش، دانش و مهارت مردم را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۸۶	۸۴/۳	۸۵۱	زیاد
۱۱/۷	۱۱/۵	۱۱۶	کم
۲/۲	۲/۲	۲۲	اصلاً / بی تأثیر
—	۲/۱	۲۱	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۳۴. اهمیت افزایش بینش، دانش و مهارت مردم در تحقق جهاد اقتصادی

اهمیت تلاش مضاعف مدیران کشور در تحقق جهاد اقتصادی

در جدول ۳۵ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۸۵/۳ درصد اهمیت زیادی به تلاش مضاعف مدیران کشور در تحقق جهاد اقتصادی داده‌اند و کمترین تعداد یعنی ۳/۷ درصد اصلاً به تلاش مضاعف مدیران کشور در تحقق جهاد اقتصادی اهمیت نداده‌اند.

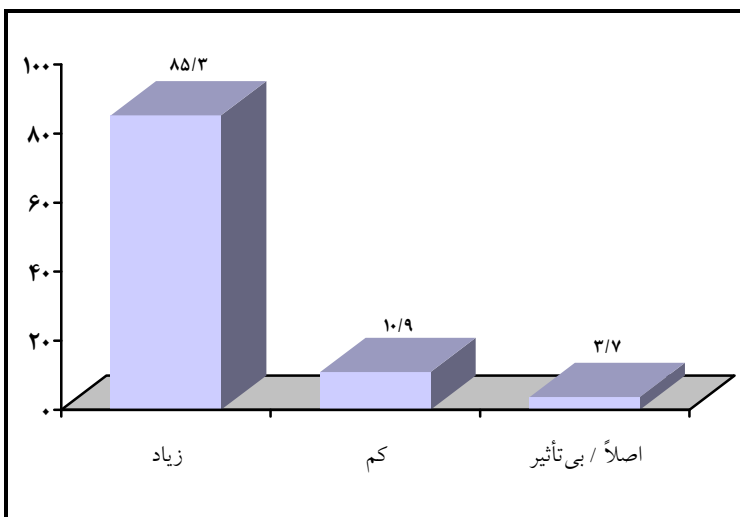
جدول ۳۵. اهمیت تلاش مضاعف مدیران کشور

در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	تلاش مضاعف مدیران کشور را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۸۵/۳	۸۳/۶	۸۴۴	زیاد
۱۰/۹	۱۰/۷	۱۰۸	کم

ادامه جدول ۳۵. اهمیت تلاش مضاعف مدیران کشور
در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	تلاش مضاعف مدیران کشور را در تحقق جهاد اقتصادی تا چه حد مهم می‌دانید؟
۳/۷	۳/۷	۳۷	اصلاً / بی‌تأثیر
—	۲/۱	۲۱	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۳۵. اهمیت تلاش مضاعف مدیران کشور در تحقق جهاد اقتصادی

بررسی مهم‌ترین شرایط در تحقق جهاد اقتصادی

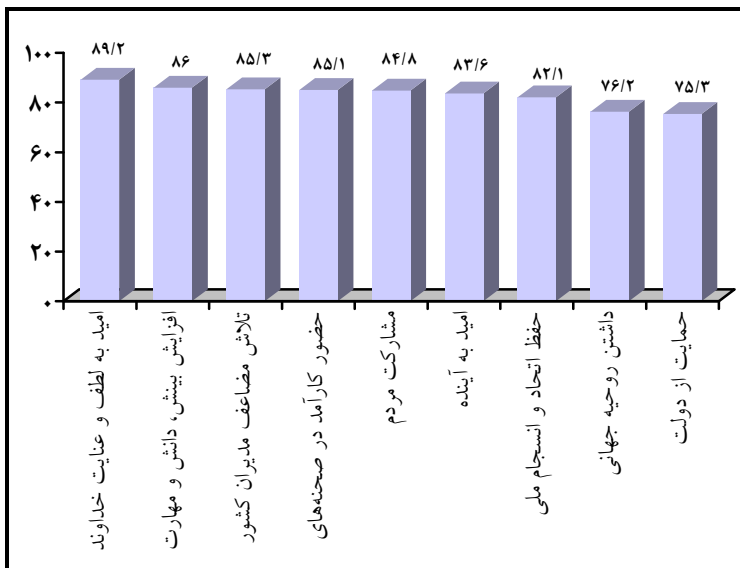
همانطور که در جدول ۳۶ مشاهده می‌شود، تمامی موارد ذکر شده از نظر پاسخگویان،

جزو عوامل مهم در تحقق شعار هستند به نحوی که در تمامی گزینه‌ها ۷۵ درصد

از افراد گزینه «زیاد» را انتخاب کرده‌اند. در این میان بیشترین گزینه متعلق به گزینه «امید به لطف و عنایت خداوند کریم» و کمترین گزینه «حمایت از دولت» است.

جدول ۳۶. بررسی مهم‌ترین شرایط در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	بررسی مهم‌ترین شرایط در تحقق جهاد اقتصادی
۸۹/۲	۸۴/۴	۸۵۲	امید به لطف و عنایت خداوند کریم
۸۶	۸۴/۳	۸۵۱	افزایش بینش، دانش و مهارت مردم
۸۵/۳	۸۳/۶	۸۴۴	تلاش مضاعف مدیران کشور
۸۵/۱	۷۵/۸	۷۶۶	حضور کارآمد در صحنه‌های بین‌المللی
۸۴/۸	۸۰/۳	۸۱۱	مشارکت مردم
۸۳/۶	۷۵/۸	۷۶۶	امید به آینده
۸۲/۱	۷۴/۷	۷۵۴	حفظ اتحاد و انسجام ملی
۷۶/۲	۷۰/۹	۷۱۶	داشتن روحیه جهادی
۷۵/۳	۷۳/۴	۷۴۱	حمایت از دولت

نمودار ۳۶. بررسی مهم‌ترین شرایط در تحقق جهاد اقتصادی

مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی

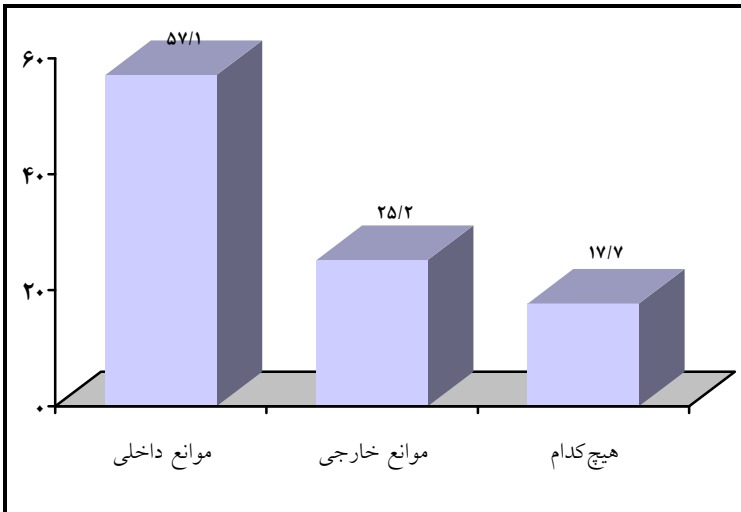
در جدول ۳۷ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۵۷/۱ درصد موانع داخلی را مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی دانسته‌اند و کمترین تعداد یعنی ۱۷/۷ درصد هیچ‌کدام از موانع داخلی و خارجی را مانع در تحقق جهاد اقتصادی ندانسته‌اند.

جدول ۳۷. مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی کدام است؟
۵۷/۱	۵۴/۸	۵۵۳	موانع داخلی
۲۵/۲	۲۴/۲	۲۴۴	موانع خارجی (تحریم و ...)

ادامه جدول ۳۷. مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی

مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی کدام است؟	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
هیچ کدام	۱۷۱	۱۶/۹	۱۷/۷
بی‌پاسخ	۴۲	۴/۲	---
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۳۷. مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی

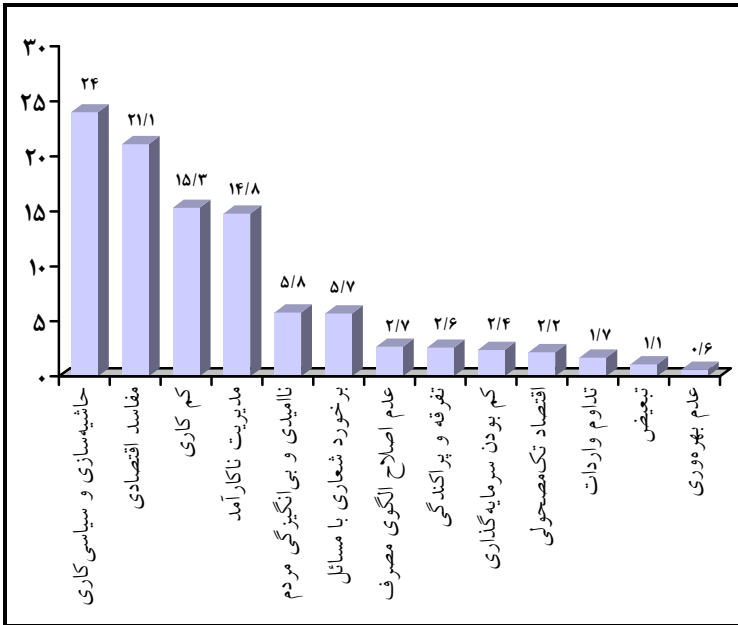
مهم‌ترین و مؤثرترین موانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی

در جدول ۳۸ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۲۴ درصد حاشیه‌سازی و سیاسی‌کاری را مهم‌ترین و مؤثرترین مانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی دانسته‌اند و کمترین تعداد یعنی ۰/۶ درصد عدم بهره‌وری را مهم‌ترین و مؤثرترین مانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی دانسته‌اند.

جدول ۳۸. مهم‌ترین و مؤثرترین موانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	مهم‌ترین و مؤثرترین موانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی کدام است؟
۲۴	۲۲/۹	۲۳۱	حاشیه‌سازی و سیاسی‌کاری
۲۱/۱	۲۰/۱	۲۰۳	مفاسد اقتصادی
۱۵/۳	۱۴/۶	۱۴۷	کم‌کاری
۱۴/۸	۱۴/۲	۱۴۳	مدیریت ناکارآمد
۵/۸	۵/۵	۵۶	ناامیدی و بی‌انگیزگی مردم
۵/۷	۵/۴	۵۵	برخورد شعاری با مسائل
۲/۷	۲/۶	۲۶	عدم اصلاح الگوی مصرف
۲/۶	۲/۵	۲۵	تفرقه و پراکندگی
۲/۴	۲/۳	۲۳	کم بودن سرمایه‌گذاری
۲/۲	۲/۱	۲۱	اقتصاد تک‌محصولی
۱/۷	۱/۶	۱۶	تداوم واردات
۱/۱	۱/۱	۱۱	تبعیض
۰/۶	۰/۶	۶	عدم بهره‌وری
---	۴/۷	۴۷	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۳۸. مهم‌ترین و مؤثرترین موانع داخلی در تحقق جهاد اقتصادی

ارزیابی اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها نسبت به وظایف جهاد اقتصادی

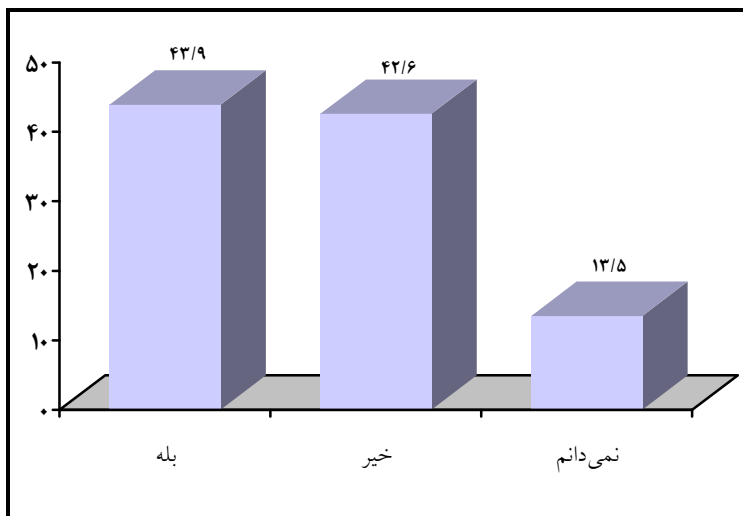
در جدول ۳۹ ملاحظه می‌شود که ۴۳/۹ درصد از پاسخگویان اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها را در راستای وظایف جهاد اقتصادی ارزیابی می‌کنند در حالیکه ۴۲/۶ درصد این طرح را در راستای وظایف جهاد اقتصادی نمی‌دانند.

جدول ۳۹. ارزیابی اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها نسبت به وظایف جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	آیا اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها را در راستای وظایف جهاد اقتصادی ارزیابی می‌کنید؟
۴۳/۹	۳۹/۶	۴۰۰	بله
۴۲/۶	۳۸/۴	۳۸۸	خیر

ادامه جدول ۳۹. ارزیابی اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها
نسبت به وظایف جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	آیا اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها را در راستای وظایف جهاد اقتصادی ارزیابی می‌کنید؟
۱۳/۵	۱۲/۲	۱۲۳	نمی‌دانم
—	۹/۸	۹۹	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

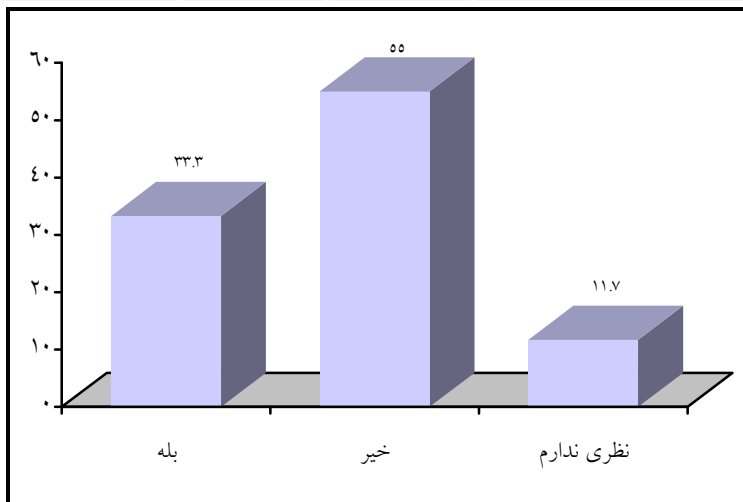
نمودار ۳۹. ارزیابی اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها نسبت به وظایف جهاد اقتصادی

ارزیابی کارهای صورت گرفته برای تحقق شعار سال در کشور

در جدول ۴۰ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۵۵ درصد معتقد بوده‌اند که تا به حال کار ویژه‌ای برای تحقق شعار سال در کشور صورت نگرفته است در حالیکه ۳۳/۳ معتقدند در این خصوص کار ویژه صورت گرفته است.

جدول ۴۰. ارزیابی کارهای صورت گرفته برای تحقق شعار سال در کشور

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	به نظر شما آیا تا به حال کار ویژه‌ای برای تحقق شعار سال در کشور صورت گرفته است؟
۳۳/۳	۳۲	۳۲۳	بله
۵۵	۵۲/۹	۵۳۴	خیر
۱۱/۷	۱۱/۳	۱۱۴	نظری ندارم
—	۳/۹	۳۹	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۴۰. ارزیابی کارهای صورت گرفته برای تحقق شعار سال در کشور

ارزیابی کارهای ویژه صورت گرفته برای تحقق شعار سال در کشور

در جدول ۴۱ ملاحظه می‌شود که در میان پاسخگویانی که معتقدند در جهت تحقق شعار سال اقداماتی صورت گرفته است؛ بیشترین تعداد یعنی ۳۳/۷ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها را اقدام صورت گرفته در این مورد دانسته‌اند و کمترین تعداد یعنی ۰/۶ درصد عوامل سرمایه‌گذاری در بنگاه‌های زودبازده، بخشش مالیات، دولت الکترونیک، ثبات قیمت، مسائل هسته‌ای و اعزام نیرو به مناطق محروم را نام برده‌اند.

جدول ۴۱. ارزیابی کارهای ویژه صورت گرفته برای تحقق شعار سال در کشور

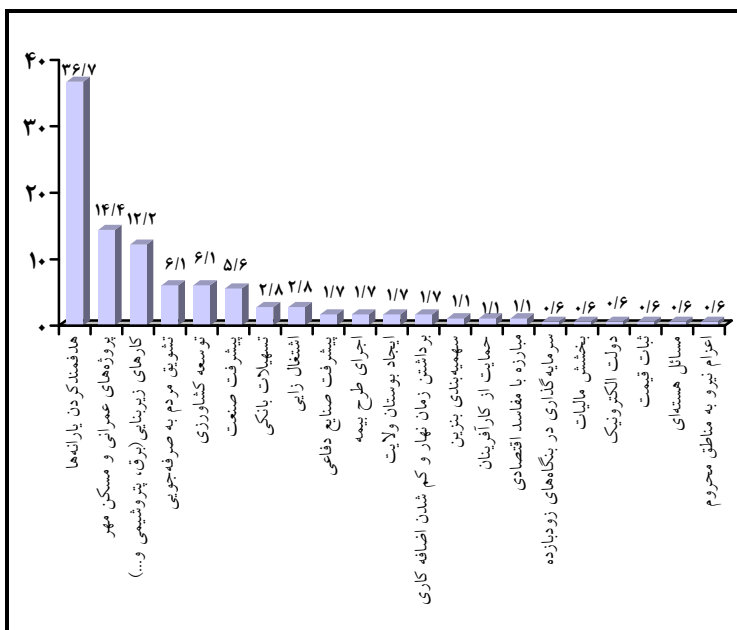
تا به حال چه کار ویژه‌ای برای تحقق شعار سال در کشور صورت گرفته است؟	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
هدفمند کردن یارانه‌ها	۶۶	۲۰/۴	۳۶/۷
پروژه‌های عمرانی و مسکن مهر	۲۶	۸	۱۴/۴
کارهای زیربنایی (برق، پتروشیمی، سدسازی، راه‌سازی و زیرگذرها)	۲۲	۶/۸	۱۲/۲
تشویق مردم به صرفه‌جویی	۱۱	۳/۴	۶/۱
توسعه کشاورزی	۱۱	۳/۴	۶/۱
پیشرفت صنعت	۱۰	۳/۱	۵/۶
تسهیلات بانکی	۵	۱/۵	۲/۸

ادامه جدول ۴۱. ارزیابی کارهای ویژه صورت گرفته برای تحقق شعار سال در کشور

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	تا به حال چه کار ویژه‌ای برای تحقق شعار سال در کشور صورت گرفته است؟
۲/۸	۱/۵	۵	اشتغال‌زایی
۱/۷	۰/۹	۳	پیشرفت صنایع دفاعی
۱/۷	۰/۹	۳	اجرای طرح بیمه
۱/۷	۰/۹	۳	ایجاد بوستان ولایت
۱/۷	۰/۹	۳	برداشتن زمان نهار و کم شدن اضافه کاری کارمندان
۱/۱	۰/۶	۲	سهمیه‌بندی بنزین
۱/۱	۰/۶	۲	حمایت از کارآفرینان
۱/۱	۰/۶	۲	مبارزه با مفاسد اقتصادی
۰/۶	۰/۳	۱	سرمایه‌گذاری در بنگاه‌های زودبازده
۰/۶	۰/۳	۱	بخشش مالیات
۰/۶	۰/۳	۱	دولت الکترونیک
۰/۶	۰/۳	۱	ثبات قیمت

ادامه جدول ۴۱. ارزیابی کارهای ویژه صورت گرفته برای تحقق شعار سال در کشور

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	تا به حال چه کار ویژه‌ای برای تحقق شعار سال در کشور صورت گرفته است؟
۰/۶	۰/۳	۱	مسائل هسته‌ای
۰/۶	۰/۳	۱	اعزام نیرو به مناطق محروم
—	۴۴/۳	۱۴۳	بدون پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۳۲۳	جمع

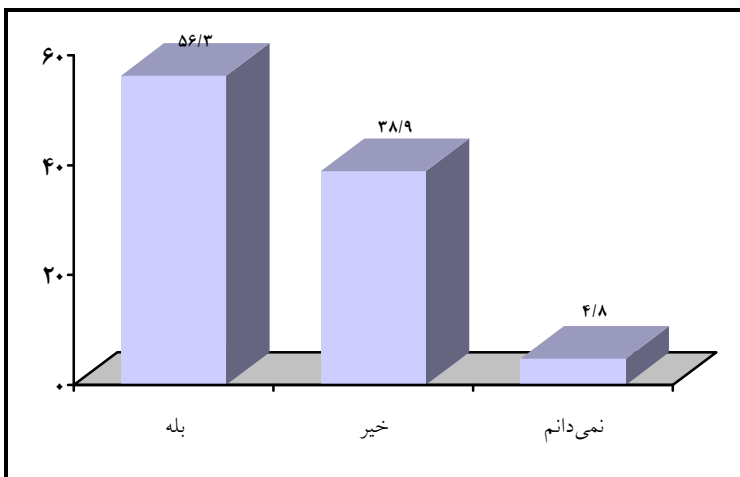
نمودار ۴۱. ارزیابی کارهای ویژه صورت گرفته برای تحقق شعار سال در کشور

ارزیابی نتایج انتخاب شعار و نام گذاری هر سال

در جدول ۴۲ ملاحظه می شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۵۶/۳ درصد معتقدند انتخاب شعار و نام گذاری هر سال، نتایج مثبتی در خصوص آن موضوع داشته است در حالیکه ۳۸/۹ درصد از پاسخگویان چنین اعتقادی ندارند.

جدول ۴۲. ارزیابی نتایج انتخاب شعار و نام گذاری هر سال

درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	آیا انتخاب شعار و نام گذاری هر سال، نتایج مثبتی در خصوص آن موضوع داشته است؟
۵۶/۳	۴۹/۸	۵۰۳	بله
۳۸/۹	۳۴/۴	۳۴۷	خیر
۴/۸	۴/۳	۴۳	نمی دانم
—	۱۱/۶	۱۱۷	بی پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۴۲. ارزیابی نتایج انتخاب شعار و نام گذاری هر سال

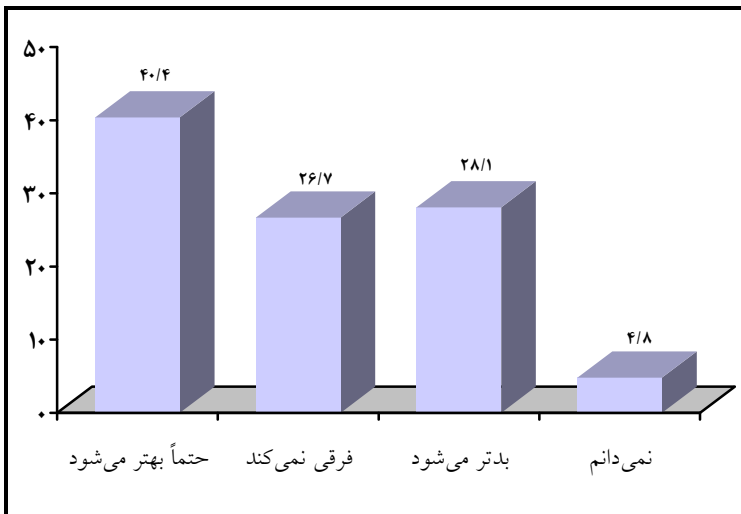
ارزیابی وضعیت آینده اقتصادی کشور با توجه به مطرح شدن جهاد اقتصادی

در جدول ۴۳ ملاحظه می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۴۰/۴ درصد وضعیت آینده اقتصادی کشور را با توجه به مطرح شدن جهاد اقتصادی بهتر ارزیابی می‌کنند. ۲۸/۱ درصد از پاسخگویان این وضعیت را بدتر پیش‌بینی می‌کنند. ۲۶/۷ درصد از پاسخگویان معتقدند وضعیت اقتصادی به واسطه طرح شعار سال فرقی نخواهد کرد و اصولاً ربطی به یکدیگر ندارد.

جدول ۴۳. ارزیابی وضعیت آینده اقتصادی کشور

با توجه به مطرح شدن جهاد اقتصادی

درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراوانی	فراوانی	ارزیابی وضعیت آینده اقتصادی کشور با توجه به مطرح شدن جهاد اقتصادی
۴۰/۴	۳۹/۵	۳۹۹	حتماً بهتر می‌شود
۲۶/۷	۲۶/۱	۲۶۴	فرقی نمی‌کند/ربطی ندارد
۲۸/۱	۲۷/۴	۲۷۷	بدتر می‌شود
۴/۸	۴/۷	۴۷	نمی‌دانم
—	۲/۳	۲۳	بی‌پاسخ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۱۰	جمع

نمودار ۴۳. ارزیابی وضعیت آینده اقتصادی کشور با توجه به مطرح شدن جهاد اقتصادی

مرجع اعلام شعار سال

در جدول ۴۴ ملاحظه می شود که بیشترین تعداد پاسخگویان یعنی ۹۰/۵ درصد مرجع اعلام شعار را مقام معظم رهبری و کمترین تعداد از پاسخگویان یعنی ۰/۴ درصد این مرجع را رئیس مجلس دانسته اند.

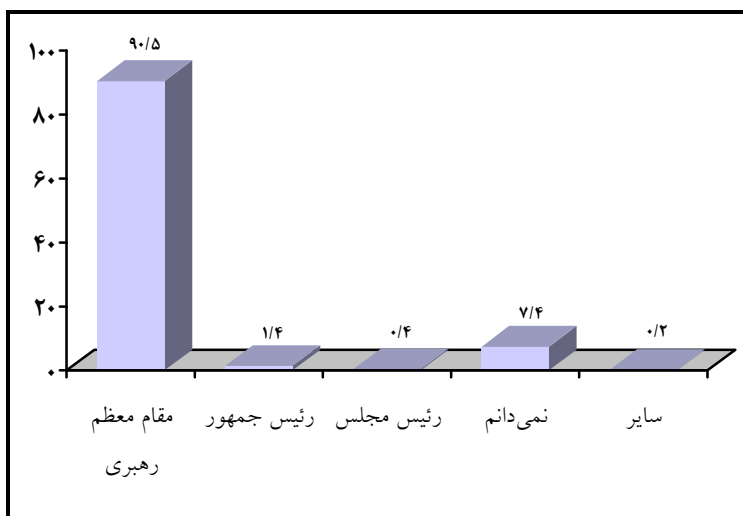
جدول ۴۴. توزیع پاسخگویان بر حسب اطلاع از مرجع اعلام شعار

مرجع اعلام شعار	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی پاسخ
مقام معظم رهبری	۲۸۷	۸۱/۹	۹۰/۵
رئیس جمهور	۱۳	۱/۳	۱/۴
رئیس مجلس	۴	۰/۴	۰/۴

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۱۰۷

ادامه جدول ۴۴. توزیع پاسخگویان بر حسب اطلاع از مرجع اعلام شعار

مرجع اعلام شعار	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
نمی‌دانم	۶۸	۶۷	۷/۴
سایر	۲	۰/۲	۰/۲
بی‌پاسخ	۹۶	۹/۵	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۴۴. توزیع پاسخگویان بر حسب اطلاع از مرجع اعلام شعار

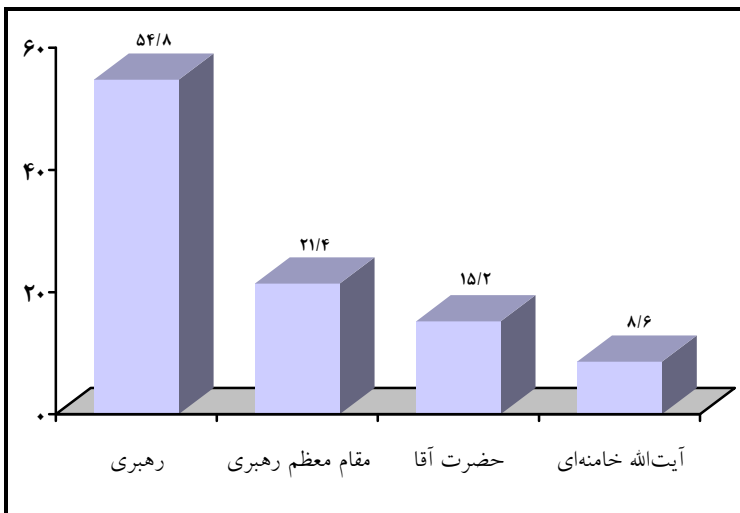
اصطلاحات مورد استفاده در میان پاسخگويانی که به درستی مرجع شعار سال را مقام معظم رهبری دانسته‌اند.

در جدول ۴۵ ملاحظه می‌شود که از میان پاسخگويانی که مرجع اعلام شعار را

به درستی مقام معظم رهبری دانسته‌اند؛ بیشترین تعداد (۵۴/۸ درصد) از اصطلاح رهبری و کمترین تعداد (۸/۶) از عنوان آیت‌الله خامنه‌ای استفاده کرده‌اند. از این میان ۲۱/۴ درصد از عبارت «مقام معظم رهبری» و ۱۵/۲ لفظ «حضرت آقا» را به کار برده‌اند.

جدول ۴۵. اصطلاحات مورد استفاده در بیان مقام معظم رهبری
به عنوان مرجع اعلام شعار سال

اصطلاحات مورد استفاده	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
رهبری	۴۵۳	۴۴/۹	۵۴/۸
مقام معظم رهبری	۱۷۷	۱۷/۵	۲۱/۴
حضرت آقا	۱۲۶	۱۲/۵	۱۵/۲
آیت‌الله خامنه‌ای	۷۱	۷	۸/۶
بی‌پاسخ	۱۸۳	۱۸/۱	—
جمع	۱۰۱۰	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۴۵. اصطلاحات مورد استفاده در بیان مقام معظم رهبری به عنوان مرجع اعلام شعار سال

آگاهی از شعار سال بر اساس مرجع اعلام شعار سال

در جدول ۴۶ مشاهده می‌شود که ۴۹/۹ درصد از پاسخگویانی که اعلام اطلاع از شعار سال نموده‌اند مرجع آن را به درستی مقام معظم رهبری و ۱۵/۴ درصد از آنها رئیس‌جمهور را مرجع اعلام شعار دانسته‌اند. ۱۳/۲ درصد از آنان، از مرجع اعلام شعار اظهار بی‌اطلاعی کرده‌اند.

جدول ۴۶. آگاهی از شعار سال بر اساس مرجع اعلام شعار سال

رک	سایر	نمی‌دانم	رئیس مجلس	رئیس‌جمهور	مقام معظم رهبری	مرجع اعلام شعار / آگاهی از شعار
۴۶/۶	۱۰۰	۱۳/۲	۰	۱۵/۴	۴۹/۹	بله (درست)
۱۰	۰	۵/۹	۰	۱۵/۴	۱۰/۳	بله (نادرست)

ادامه جدول ۴۶. آگاهی از شعار سال بر اساس مرجع اعلام شعار سال

مرجع اعلام شعار	آگاهی از شعار	مقام معظم رهبری	رئیس جمهور	رئیس مجلس	نمی دانم	سایر	سطح
خیر	۳۹/۸	۶۹/۲	۱۰۰	۸۰/۹	۰	۴۳/۴	
درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	مجموع
فراوانی	۸۲۷	۱۳	۴	۶۸	۲	۹۱۴	

$$x^2 = 56/5 \quad df = 8 \quad sig = 0/000 \quad V kramar = 0/176$$

آزمون آماری x^2 نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده شده بین آگاهی افراد از شعار سال و آگاهی نسبت به مرجع تعیین شعار، متفاوت بوده و در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار است و رابطه مثبتی بین میزان آگاهی افراد از شعار سال و آگاهی نسبت به مرجع تعیین شعار وجود دارد، بدین معنی که افرادی که به درستی از شعار سال آگاهی دارند، نسبت به مرجع اعلام‌کننده شعار سال نیز اطلاعات دقیق‌تری داشته‌اند.

اطلاع از مرجع اعلام شعار بر اساس وضعیت شغلی

در جدول ۴۷ مشاهده می‌شود که بیشترین تعداد پاسخگویانی که به درستی مرجع اعلام شعار را مقام معظم رهبری عنوان کرده‌اند؛ از مشاغل نظامی و سرباز با ۱۰۰ درصد و کارمند بخش دولتی با ۹۸/۳ درصد می‌باشند. کارمند بخش غیردولتی و شغل فرهنگی با ۹۷/۳ درصد در رتبه بعدی است که مرجع اعلام شعار را مقام معظم دانسته‌اند. ۳/۸ درصد از دانش‌آموزان رئیس‌جمهور را مرجع عنوان شعار ذکر کرده‌اند.

جدول ۴۷. اطلاع از مرجع اعلام شعار بر اساس وضعیت شغلی

کل	سایر	سرباز	وکیل و قاضی	پزشک، دندانپزشک، پرستار	نظامی، ارتش و...	کارمند بخش غیردولتی	کارمند بخش دولتی	شغل فرهنگی	بازنشسته	شغل آزاد	خانه‌دار	دانشجو	دانش‌آموز	شغل مرجع اعلام شعار	
														مقام معظم رهبری	رئیس جمهور
۹۰/۵	۱۰۰	۱۰۰	۵۰	۸۵/۷	۱۰۰	۹۷/۳	۹۸/۳	۹۷/۳	۹۳/۶	۸۶/۵	۸۹/۳	۹۱/۴	۸۸/۵	مقام معظم رهبری	
	۱/۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲/۳	۱/۵	۱/۴	۳/۸	رئیس جمهور	
	۰/۵	۰	۰	۵۰	۱۴/۳	۰	۰	۰	۰	۰/۴	۰/۴	۰	۰	رئیس مجلس	
	۷/۵	۰	۰	۰	۰	۱/۴	۱/۷	۲/۷	۶/۴	۱۰/۹	۸/۹	۷/۱	۷/۷	نمی‌داند	
	۰/۱	۰	۰	۰	۰	۱/۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	سایر	
	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	جمع
	۸۷۵	۱۲	۳	۲	۷	۲	۷۳	۵۹	۳۷	۴۷	۲۶۶	۲۷۱	۷۰	۲۶	

$$x^2 = 171/5 \quad df = 48 \quad sig = 000 \quad V \text{ kramar} = 0/221$$

آزمون آماری x^2 نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده‌شده بین میزان آگاهی نسبت به مرجع تعیین شعار در بین افراد با مشاغل مختلف، متفاوت بوده و در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار است.

اطلاع از مرجع اعلام شعار بر اساس تحصیلات

در جدول ۴۸ مشاهده می‌شود که ۱۰۰ درصد از دارندگان مدرک دکتری، به درستی مرجع اعلام شعار را مقام معظم رهبری عنوان کرده‌اند. افراد بی‌سواد با ۲۰ درصد کمترین تعدادی بودند که مقام معظم رهبری را مرجع اعلام شعار دانستند.

جدول ۴۸. اطلاع از مرجع اعلام شعار بر اساس تحصیلات

کل	حزوری	دیگري	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و بیش دانشگاهی	دیپروستان	راهنمائی	ابتدائی	بی سواد	تحصیلات	مرجع اعلام شعار
۹۰/۵	۱۰۰	۱۰۰	۹۷/۴	۹۰/۸	۹۱/۳	۹۲/۳	۸۸/۲	۸۱/۴	۸۴/۴	۲۰	مقام معظم رهبری	
۱/۴	۰	۰	۰	۱/۳	۱/۹	۱/۳	۲/۹	۱/۴	۳/۱	۰	رئیس جمهور	
۰/۴	۰	۰	۰	۰/۸	۰	۰/۳	۰	۰	۳/۱	۰	رئیس مجلس	
۷/۵	۰	۰	۲/۶	۶/۷	۵/۸	۶/۱	۸/۸	۱۷/۱	۹/۴	۸۰	نمی دانم	
۰/۲	۰	۰	۰	۰/۴	۱	۰	۰	۰	۰	۰	سایر	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۰	درصد	مجموع
۹۱۲	۱	۱۳	۳۹	۲۳۸	۱۰۴	۳۷۶	۳۴	۷۰	۳۲	۵	فراوانی	

$$\chi^2 = 66/3 \quad df = 36 \quad sig = 0/002 \quad V \text{ kramar} = 0/135$$

آزمون آماری χ^2 نشان می دهد که تفاوت های مشاهده شده بین میزان آگاهی نسبت به مرجع تعیین شعار در بین افراد با سطوح تحصیلات مختلف، متفاوت بوده و در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی دار می باشد و رابطه مثبت و معناداری بین سطوح تحصیلات و درستی اعلام شعار سال برقرار است، به نحوی که با افزایش سطوح تحصیلات اطلاع از مرجع شعار سال نیز افزایش می یابد.

مناسب دانستن طرح شعار سال بر اساس وضعیت اقتصادی کشور

در جدول ۴۹ ملاحظه می شود بیشترین تعداد (۵۳/۸ درصد) از پاسخگویانی که وضعیت اقتصادی کشور را خیلی خوب می دانند طرح شعار امسال را به مقدار

فصل چهارم - یافته‌های تحقیق ■ ۱۱۳

خیلی زیاد مناسب دانسته‌اند. در میان کسانی که وضعیت اقتصادی کشور را خیلی خوب می‌دانند، هیچ‌کس طرح این شعار را نامناسب ندانسته است. از میان پاسخگویانی که وضعیت اقتصادی کشور را خیلی بد می‌دانند، ۳۴/۱ درصد طرح شعار امسال را خیلی کم، مناسب می‌دانند و ۲۵ درصد آن را به مقدار خیلی زیاد، مناسب دانسته‌اند.

جدول ۴۹. میزان مناسب دانستن طرح شعار سال
بر اساس وضعیت اقتصادی کشور

کل	خیلی بد	بد	خوب	خیلی خوب	وضعیت اقتصادی کشور مناسب دانستن طرح شعار سال	
					خیلی زیاد	زیاد
۳۰/۶	۲۵	۲۹/۴	۳۹/۵	۵۳/۸	خیلی زیاد	
۲۹/۴	۲۱/۶	۳۰/۷	۳۹/۵	۳۰/۸	زیاد	
۱۹/۸	۱۹/۳	۲۴/۵	۱۴/۶	۱۵/۴	کم	
۲۰/۲	۳۴/۱	۱۵/۳	۶/۳	۰	خیلی کم	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	مجموع
۹۷۶	۳۸۴	۳۲۶	۲۵۳	۱۳	فراوانی	

$$x^2 = 104/6 \quad df = 9 \quad sig = 0/000 \quad d \text{ sammerz} = 0/229$$

آزمون آماری x^2 نشان می‌دهد که رابطه مثبت و معناداری بین دیدگاه افراد در زمینه مناسب بودن وضعیت اقتصادی کشور و نوع شعار سال ارائه شده، وجود دارد، رابطه بین این دو متغیر مقدار ۰/۲۲۹ است که در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی دار است. و بدین معنی است که افرادی که نسبت به وضعیت اقتصادی کشور خوش‌بین‌تر هستند، با طرح این شعار نیز بیشتر موافقت می‌کنند.

اعتقاد به اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای وظایف جهاد اقتصادی بر اساس وضعیت شغلی

در جدول ۵۰ ملاحظه می‌شود که دانش آموزان با ۷۰/۸ درصد، بیش از سایرین، طرح هدفمند کردن یارانه‌ها را در راستای جهاد اقتصادی می‌دانند در حالیکه افراد روحانی، وکیل، قاضی، سرباز و بیکار نظر منفی در این رابطه دارند.

جدول ۵۰. اعتقاد به اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای وظایف جهاد اقتصادی بر اساس وضعیت شغلی

کل	سایر	سرباز	وکیل و قاضی	پزشک، دندانپزشک، پرستار	نظامی، ارتش و ...	کارمند بخش غیردولتی	کارمند بخش دولتی	شغل فرهنگی	پازنشسته	شغل آزاد	خانه‌دار	دانشجو	دانش آموز	هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای جهاد اقتصادی شغل
۰	۰	۰	۲۸/۶۳۳/۳۳۵/۱	۵۰	۰	۵۱/۲	۵۹/۲	۳۷	۴۹/۱	۴۰/۳	۷۰/۸	بله		
۰	۱۰۰	۱۰۰	۷۱/۴	۶۶/۷	۵۱/۹	۳۸/۳	۰	۳۹	۳۴/۷	۴۹/۴	۳۳	۴۸/۶	۲۵	خیر
۰	۰	۰	۰	۰	۱۳	۱۱/۷	۰	۹/۸	۶/۱	۱۳/۶	۱۸	۱۱/۱	۴/۲	نمی‌دانم
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۰	درصد
۰	۳	۲	۷	۳	۱۷	۶۰	۰	۴۱	۴۹	۲۵۷	۲۶۷	۷۲	۲۴	جمع فراوانی

$$\chi^2 = 49/1 \quad df = 24 \quad sig = 0/002 \quad V \text{ kramar} = 0/168$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده‌شده بین افراد با شغل‌های متفاوت در خصوص دیدگاه نسبت به هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای جهاد اقتصادی، در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معناداری وجود دارد.

اعتقاد به اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای وظایف جهاد اقتصادی بر اساس وضعیت تحصیلات

در جدول ۵۱ مشاهده می‌شود که با افزایش سطح تحصیلات، از میزان اعتقاد در خصوص مرتبط بودن هدفمند کردن یارانه‌ها به جهاد اقتصادی کاسته می‌شود.

جدول ۵۱. تحصیلات اعتقاد به اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای وظایف جهاد اقتصادی بر اساس وضعیت تحصیلات

تحصیلات	هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای جهاد اقتصادی										
	بله	خیر	نمی‌دانم	درصد							
بی‌سواد	۷۱/۴	۱۴/۳	۱۴/۳	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
ابتدایی	۵۶/۳	۳۱/۳	۱۲/۵	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
راهنمایی	۵۰	۲۶/۵	۲۳/۵	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
دبیرستان	۵۱/۶	۲۲/۶	۲۵/۸	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
دیپلم و پیش‌دانشگاهی	۴۳/۹	۲۲/۲	۱۳/۹	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
فوق دیپلم	۴۱/۳	۲۱	۷/۷	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
کارشناسی	۳۹/۲	۱۸/۶	۱۲/۲	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
کارشناسی ارشد	۴۵/۵	۱۵/۵	۹/۱	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
دکتری	۵۰	۴۰	۱۰	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
حزوی	۱۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
کل	۴۳/۹	۲۲/۶	۱۳/۵	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
مجموع	۷	۳۲	۶۸	۰	۳۱	۳۶۷	۱۰۴	۲۴۵	۴۴	۱۰	۹۰۹

$$\chi^2 = 31/5 \quad df = 18 \quad sig = 0/025 \quad V \text{ kramar} = 0/132$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که تفاوت‌های مشاهده‌شده بین افراد با سطوح تحصیلات متفاوت در خصوص دیدگاه نسبت به هدفمند کردن یارانه‌ها در راستای جهاد اقتصادی، در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معناداری وجود دارد.

مهم‌ترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی بر اساس تحصیلات

در جدول ۵۲ ملاحظه می‌شود که پاسخگویان با تحصیلات دبیرستان با ۴۱/۲ درصد کمترین تعدادی هستند که موانع داخلی را مهم‌ترین مانع می‌دانند. در مقابل

افراد با تحصیلات ابتدایی با ۴۰ درصد بیشترین و افراد بی سواد با صفر درصد کمترین قشری هستند که موانع خارجی را در تحقق جهاد اقتصادی مهم می‌دانند. از میان پاسخگویان، دارندگان مدرک دکتری با ۳۵/۷ درصد بیشترین افرادی هستند که هیچ کدام از موانع داخلی و خارجی را در تحقق جهاد اقتصادی مهم‌ترین عامل نمی‌دانند. به وضوح مشخص است که با افزایش سطح تحصیلات میزان اهمیت به موانع خارجی، کاهش می‌یابد.

جدول ۵۲. مهم‌ترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی بر اساس تحصیلات

کل	حزوی	دگری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	فوق دیپلم	دیپلم و بیش دانشگاهی	دبیرستان	راهنمایی	ابتدایی	بی سواد	تحصیلات	
											مهم‌ترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی	موانع داخلی
۵۷	۱۰۰	۵۰	۵۴/۳	۶۵/۱	۵۹/۸	۵۴/۵	۴۱/۲	۴۷/۹	۴۸/۶	۸۳/۳	موانع داخلی	
۲۵/۳	۰	۱۴/۳	۳۹/۱	۱۹/۹	۲۱/۴	۲۶/۸	۲۹/۴	۲۹/۶	۴۰	۰	موانع خارجی (تحریم و ...)	
۱۷/۷	۰	۳۵/۷	۶/۵	۱۴/۹	۱۸/۸	۱۸/۷	۲۹/۴	۲۲/۵	۱۱/۴	۱۶/۷	هیچ کدام	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۰	درصد	مجموع
۹۶۵	۱	۱۴	۴۶	۲۶۱	۱۱۲	۳۸۵	۳۴	۷۱	۳۵	۶	فراوانی	

$$\chi^2 = 33/1 \quad df = 18 \quad sig = 0/016 \quad V \text{ kramar} = 0/131$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که بین تفاوت‌های مشاهده‌شده بین افراد با سطوح تحصیلات متفاوت در خصوص مهم‌ترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی، در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معناداری وجود دارد.

فصل پنجم

نتیجه گیری

بررسی میزان آگاهی و اطلاع مردم از شعار سال

درصد بالایی از پاسخگویان (۹۰/۵) از مرجع اعلام شعار سال اطلاع داشته‌اند، لکن فقط حدود نیمی از این افراد (۴۶/۱)، نسبت به اطلاع از شعار امسال، اطلاع درستی داشته‌اند. این واقعیت نشان‌دهنده آنست که اگرچه افراد نسبت به مرجع اعلام شعار سال اطلاع کافی دارند، اما عدم اهمیت کافی به بحث شعار در زندگی‌شان منجر به آن شده است که کمتر از نیمی از افراد از شعار امسال اطلاع داشته باشند و این در حالی است که شعار هر سال، بارها از طرف نهادهای دولتی مطرح و در رسانه ملی نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد. از طرفی دیگر، ۵۶/۳ درصد از افراد طرح شعار سال را مثبت ارزیابی کرده و معتقدند که این ابتکار می‌تواند بر دستیابی به نتایج مورد نظر در آن سال، تأثیر مثبتی داشته باشد.

اهمیت مطرح شدن موضوع اقتصادی به عنوان شعار سال در این برهه زمانی

با توجه به این که حدود ۶۰ درصد از پاسخگویان، اهمیت موضوع اقتصادی را

مورد تأیید قرار داده‌اند، می‌توان بیان داشت که انتخاب شعار جهاد اقتصادی به عنوان نام سال، مورد موافقت جامعه است.

مخاطبان شعار

حدود نیمی از افراد معتقدند که در واقع همه افراد جامعه (مردم، مسئولان، مدیران و کارکنان) مخاطب شعار سال هستند و این از منظر مسئولیت‌پذیری مردم مطلوب است، چرا که مردم علاوه بر مسئولان، خود را هم مورد خطاب قرار داده‌اند.

علت طرح جهاد اقتصادی

بیش از ۷۰ درصد پاسخگویان وضعیت اقتصادی کشور را نامطلوب دانسته و تمامی عوامل (وجود معضل و بحران در عرصه اقتصادی، عقب بودن کشور از اهداف اقتصادی‌اش، مقابله با تحریم‌ها، حرکت دادن سریع‌تر کشور در رسیدن به اهدافش، مهم‌تر جلوه‌دادن مسائل اقتصادی نسبت به دیگر مسائل، کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی، بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم) را از جمله دلایل انتخاب شعار سال اعلام کرده‌اند، این نتیجه نشان می‌دهد در حالی که تمامی موارد ذکر شده به عنوان علت شعار سال، می‌تواند مورد نظر واقع شود، لکن تفاوت چندانی بین آنها وجود ندارد و به نحوی همه موارد جزو دلایل انتخاب شعار سال است. از طرف دیگر کمتر از نیمی از افراد (۴۳/۹) اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها را در راستای جهاد اقتصادی می‌دانند. این نتیجه با لحاظ نتیجه سؤالات بعدی که افراد در آن بیشترین اقدام انجام شده در خصوص شعار سال را همان هدفمندسازی یارانه‌ها اعلام کرده‌اند، به نحوی در تناقض است که می‌توان علت آن را برخی دیدگاه‌های منفی نسبت به مثبت بودن اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها دانست.

موانع جهاد اقتصادی

۵۷/۱ درصد از پاسخگویان موانع داخلی و ۲۵/۲ درصد، موانع خارجی را

مهم‌ترین و مؤثرترین مانع در تحقق جهاد اقتصادی دانسته‌اند. این نتیجه نشان‌دهنده آن است که اکثر افراد موانع داخلی را بیش از موانع خارجی مؤثر می‌دانند و این نتیجه خود به نحوی بازگوکننده این است که تبلیغات خارجی در خصوص شکننده بودن اقتصاد ایران در برابر تحریم‌ها و فشارهای بیرونی چندان مورد قبول مردم نیست و در بیان موانع داخلی نیز مهم‌ترین موانع را «حاشیه‌سازی و سیاسی‌کاری و مفاسد اقتصادی» دانسته‌اند.

اولویت جهاد اقتصادی در هریک از زمینه‌ها

تمامی گزینه‌های مطرح شده به عنوان اولویت زمینه‌ای در جهاد اقتصادی، بیش از ۵۰ درصد موافقت گزینه «زیاد» را به همراه داشته است که در این حال بیشترین درصد متعلق به گزینه «صنعت» و کمترین گزینه متعلق به گزینه «امور عمرانی و زیربنایی» است.

اولویت جهاد اقتصادی در هریک از برنامه‌ها

تمامی گزینه‌های مطرح شده به عنوان اولویت برنامه‌های جهاد اقتصادی، بیش از ۵۰ درصد موافقت گزینه «زیاد» را به همراه داشته است که در این حال بیشترین درصد متعلق به گزینه «کاهش فاصله طبقاتی و شکاف درآمدی» و کمترین گزینه متعلق به گزینه «برنامه هدفمند کردن یارانه» می‌باشد.

منابع و مأخذ

- آنیکین، آ (۱۳۷۰). *تاریخ علم اقتصاد*، مترجم: ناصر گیلانی، تهران: امیرکبیر.
- دادگر، یدالله (۱۳۷۸). *نگرشی به اقتصاد اسلامی*، تهران: مدرس.
- دواس، دی، ای (۱۳۸۶). *پیمایشی از تحقیقات اجتماعی*، مترجم: هوشنگ نایبی، تهران: نی.
- روزبهران، محمود (۱۳۸۵). *اقتصاد چیست؟*، تهران: آفتاب.
- روکس بروف، آیان (۱۳۶۹). *نظریه‌های توسعه نیافتگی*، مترجم: علی هاشمی گیلانی، تهران: سفیر.
- «گزارش توسعه انسانی» (۲۰۱۰). سازمان ملل، برگرفته از سایت تابناک.
- لهسایی‌زاده، عبدالعلی (۱۳۸۷). *جامعه‌شناسی توسعه*، تهران: پیام نور.
- نمازی، حسین (۱۳۸۴). *نظام‌های اقتصادی*، تهران: انتشار.